

Policie České republiky v boji proti drogám

Bc. Jakub Mojtek

Diplomová práce
2025

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Bc. Jakub Mojtek
Osobní číslo:	L23044
Studijní program:	N1032A020002 Bezpečnost společnosti
Specializace:	Ochrana obyvatelstva
Forma studia:	Kombinovaná
Téma práce:	Policie České republiky v boji proti drogám

Zásady pro vypracování

- Charakterizujte práci Policie České republiky při odhalování drogové trestné činnosti.
- Pojednejte o drogové problematice ve světě a na území České republiky.
- Proveďte výzkum s osobami dopouštějící se primární drogové kriminality ve vybrané lokalitě a vyhodnotte zjištěné skutečnosti z výzkumu.
- Pojednejte a diskutujte dosažené výsledky a navrhněte opatření v boji proti drogám ve zvoleném regionu.

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2024/2025

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. ČESKO. *Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník*. Vydání třinácté. Praha: Armex Publishing, 2024. ISBN 978-80-87451-95-3.
2. EUROPEAN UNION DRUGS AGENCY. *European Drug Reports 2024: Trends and Developments*. Online. 2024. Dostupné z: https://www.euda.europa.eu/publications/european-drug-report/2024_en.
3. NOŽINA, Miroslav a VANĚČEK, Miloš. *Národní protidrogová centrála 1991-2016*. Praha: Národní protidrogová centrála, 2016. ISBN 978-80-270-0640-3.
4. UNODC. *World Drug Report 2023*. United Nations Publication, 2023. ISBN 9789210028233.
5. WAINWRIGHT, Tom. *Narconomics: How to Run a Drug Cartel*. United states of America: PublicAffairs, 2016. ISBN 9781610395847.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Jan Kyselák, Ph.D.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání diplomové práce: **2. prosince 2024**

Termín odevzdání diplomové práce: **25. dubna 2025**

L.S.

prof. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení diplomové práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na diplomové práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne 22. dubna 2025

.....
podpis autora

ABSTRAKT

Diplomová práce se zaměřuje na drogovou problematiku z pohledu Policie České republiky, Územního odboru Přerov. Zkoumá preventivní činnost, efektivitu odhalování trestné činnosti a snaží se zlepšit přístup boje proti drogové kriminalitě. V první části je analyzován historický vývoj omamných a psychotropních látek a pohled na omamné a psychotropní látky v současné společnosti. Náhled protidrogové politiky České republiky a států Evropské unie a ukotvení právních norem trestné činnosti spojené s omamnými a psychotropními látkami. V diplomové práci jsou popsány nejčastěji užívané drogy v Přerově a primární a sekundární drogová trestná činnost. V praktické části diplomové práce je rozhovor s participanty, kteří se dopouští primární drogové trestné činnosti a jejich pohled na drogovou problematiku a páčání trestných činů spojených s omamnými a psychotropními látkami. V diplomové práci byla použita metoda polostrukturovaného rozhovoru. Na základě zjištěných informací z uskutečněných rozhovorů se následně provedla SWOT analýza pro identifikování silných, slabých stránek, příležitostí a hrozeb. Jednotlivé faktory SWOT analýzy byly stanoveny na základě provedených rozhovorů a jednotlivé váhy těchto faktorů se určily za pomoci metody brainwritingu. Vyhodnocením SWOT analýzy byl určen strategický směr dalšího zaměření sil Policie České republiky pro boj proti drogové trestné činnosti. O uvedených skutečnostech byla provedena diskuse zaměřující se na zjištěné výsledky.

Klíčová slova: drogy, nelegální výroba, Policie České republiky, trestná činnost.

ABSTRACT

The diploma thesis focuses on drug problems from the perspective of the Police of the Czech Republic, Territorial Department Přerov. It examines the preventive activities, the effectiveness of crime detection and tries to improve the approach of combating drug crime. The first part analyses the historical development of narcotic drugs and psychotropic substances and the view of narcotic drugs and psychotropic substances in contemporary society. A preview of the drug policy of the Czech Republic and the European Union countries and the anchoring of legal norms of crime related to narcotic drugs and

psychotropic substances. The thesis describes the most commonly used drugs in Přerov and primary and secondary drug crimes. The practical part of the thesis includes an interview with the participants who commit primary drug crimes and their view on drug issues and the commission of crimes related to narcotic and psychotropic substances. The semi-structured interview method was used in the thesis. Based on the information gathered from the interviews conducted, a SWOT analysis was then conducted to identify strengths, weaknesses, opportunities and threats. The individual factors of the SWOT analysis were determined based on the interviews conducted and the individual weights of these factors were determined using the brainwriting method. The evaluation of the SWOT analysis was used to determine the strategic direction of the future focus of the Police of the Czech Republic in the fight against drug-related crime. A discussion of these facts was conducted, focusing on the findings.

Keywords: drugs, illegal production, Police of the Czech Republic, criminal activity.

Chtěl bych poděkovat panu Ing. Janu Kyselákovi, Ph.D., vedoucí diplomové práce, za jeho důvěru, podporu a trpělivost, kterou mi v průběhu psaní věnoval. Za odborné vedení, profesionální přístup a rady, které mi poskytl, kdykoliv bylo potřeba. Současně bych chtěl vyjádřit poděkování všem participantům za jejich přínos pro výzkumnou část této diplomové práce.

V neposlední řadě patří obrovské poděkování mé manželce Kateřině, která mě podporovala, po celou dobu studia, v náročném období s našimi dětmi Honzíkem a Karolínkou.

OBSAH

ÚVOD.....	13
CÍL A METODY	14
I TEORETICKÁ ČÁST	15
1 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	16
1.1 DROGOVÉ TRESTNÉ ČINY DLE TRESTNÍHO ZÁKONÍKU	16
1.2 MOŽNOSTI POLICIE ČR PŘI ODHALOVÁNÍ TRESTNÝCH ČINŮ.....	20
1.3 SPOLUPRÁCE POLICEJNÍCH ORGÁNŮ	21
2 DROGOVÁ PROBLEMATIKA.....	24
2.1 HISTORIE DROG VE SVĚTĚ	24
2.2 HISTORIE DROG V ČESKÉ REPUBLICE	25
2.3 PROTIDROGOVÁ POLITIKA EVROPSKÉ UNIE	29
2.4 PROTIDROGOVÁ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY	34
3 NEJROZŠÍŘENĚJŠÍ OMAMNÉ LÁTKY V PŘEROVĚ	38
3.1 METAMFETAMIN-PERVITIN.....	38
3.2 MARIHUANA	39
3.3 KOKAIN.....	40
3.4 METHYLENDIOXYMETAMFETAMIN.....	41
3.5 PRIMÁRNÍ DROGOVÁ KRIMINALITA	42
3.6 SEKUNDÁRNÍ DROGOVÁ KRIMINALITA	43
4 DÍLČÍ ZÁVĚR	45
II PRAKTICKÁ ČÁST	46
5 DROGOVÁ PROBLEMATIKA A NÁZOROVÁ HLADINA VYBRANÝCH SKUPIN OSOB NA JEJÍ ŘEŠENÍ.....	47
5.1 OSLOVENÍ PARTICIPANTI	48
5.2 ZPŮSOB A PRŮBĚH POLOSTRUKTUROVANÝCH ROZHOVORŮ.....	50
5.3 POLOSTRUKTUROVANÉ ROZHOVORY	51
5.3.1 Rozhovor s osobami z drogového prostředí.....	51
5.3.2 Rozhovor s příslušníky bezpečnostního sboru	57
5.4 VYHODNOCENÍ ROZHOVORŮ	67
6 STRATEGIE SMĚŘOVÁNÍ ČINNOSTI POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY PRO DALŠÍ OBDOBÍ V BOJI S DROGOVOU PROBLEMATIKOU	72
6.1 SWOT ANALÝZA ZJIŠTĚNÝCH INFORMACÍ	72
6.2 METODA BRAINWRITING	72
6.3 FAKTORY SWOT ANALÝZY	73

6.4	SHRNUTÍ SWOT ANALÝZY	76
6.5	NÁVRHY A DOPORUČENÍ.....	77
7	DISKUSE K DOSAŽENÝM VÝSLEDKŮM A NÁVRH OPATŘENÍ V BOJI PROTI DROGÁM.....	79
	ZÁVĚR.....	83
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	85
	SEZNAM OBRÁZKŮ	90
	SEZNAM TABULEK.....	91
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	92

ÚVOD

Nekonečný boj s omamnými a psychotropními látkami a jejich užívání člověkem historicky souvisí s pácháním trestné činnosti, ale i se ztrátami na životech nebo negativním ovlivněním zdraví člověka. Drogová problematika a boj s omamnými a psychotropními látkami patří k jedné z nejzávažnějších výzev, kterým čelí moderní společnost. Tento fenomén má závažné zdravotní, sociální, ekonomické i bezpečnostní dopady, které zasahují jednotlivce ale i celé komunity. Česká republika stejně jako spousta jiných zemí bojuje s drogovou trestnou činností jako je například nelegální výroba a distribuce drog. Jednou ze zbraní pro odhalování trestné činnosti spojené s drogovou problematikou je Policie České republiky.

Policie České republiky zabezpečuje vnitřní pořádek již od samotných hranic republiky až po protiprávní jednání, které je součástí běžného života. V boji proti drogám však spolupracuje i s okolními státy, za pomoci vytvořených mezinárodních úmluv. Policejní složky také spolupracují i v jiných státech, a to se společným cílem minimalizovat drogovou trestnou činnost.

Diplomová práce čtenáře provede historickým vývojem drog, dále je v práci uveden pohled na drogovou problematiku současného světa. Pomocí práce se lze seznámit s právním ukotvením problematiky a rolí Policie České republiky v boji proti drogám. Jsou zde uvedeny postupy, metody a spolupráce s dalšími institucemi, které se podílejí na řešení problému spojených s pácháním trestné činnosti v souvislosti s omamnými a psychotropními látkami. Diplomová práce je zaměřena na danou lokalitu, kterou je působnost složek Policie České republiky, Územního odboru Přerov. V práci jsou uvedeny nejčastěji užívané omamné a psychotropní látky a nastíněna výroba těchto omamných a psychotropních látek.

Praktická část je zaměřena na nejčastěji užívané drogy, na potřebné prekursory pro výrobu těchto drog, možnosti zajištění těchto prekursorů a na problematiku získávání těchto drog a prekursorů nelegální cestou. Pomocí rozhovoru je proniknuto do problematiky výroby drog z pohledu odsouzených osob, ze spáchání této trestné činnosti. Následně je v práci, za pomoci SWOT analýzy, vyobrazen návrh dalšího postupu Policie České republiky v boji proti drogám.

CÍL A METODY

Cílem diplomové práce je posoudit aktuální stav drogové kriminality Policie České republiky, Územního odboru Přerov a navrhnout případná opatření pro efektivnější boj s touto drogovou kriminalitou.

V teoretické části byla použita metoda obsahové analýzy. V praktické části diplomové práce je zvolena metoda kvalitativního výzkumu. Tento je tvořen formou polostrukturovaných rozhovorů s participanti z drogového prostředí a participanty z řad příslušníků bezpečnostní sboru Policie České republiky. Vyhodnocení rozhovorů je následně zaneseno do SWOT analýzy, kde jednotlivé faktory byly určeny dle provedených rozhovorů a jednotlivé váhy faktorů byly přiřazeny za pomoci metody brainwritingu. Ke zjištěným závěrům SWOT analýzy, byla následně provedena diskuse.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, který zřízený zákonem České národní rady ze dne 21. června 1991. Policie České republiky slouží veřejnosti a jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku, chránit veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti. (Policie České republiky, © 2024)

1.1 Drogové trestné činy dle trestního zákoníku

„§ 283 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy

(1) Kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až deset let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) jako člen organizované skupiny,

b) ač byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán,

c) ve značném rozsahu, nebo

d) ve větším rozsahu vůči dítěti nebo v množství větším než malém vůči dítěti mladšímu patnácti let.

(3) Odnětím svobody na osm až dvanáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví,

b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch,

c) spáchá-li takový čin ve velkém rozsahu, nebo

d) spáchá-li takový čin ve větším rozsahu vůči dítěti mladšímu patnácti let.

(4) Odnětím svobody na deset až osmnáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob nebo smrt,
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, nebo
- c) spáchá-li takový čin ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech.

(5) Příprava je trestná. “ (Česko, 2024, s. 136-137)

„§ 284 Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu

(1) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává v množství větším než malém omamnou látku konopí, pryskyřici z konopí nebo psychotropní látku obsahující jakýkoli tetrahydrokanabinol, izomer nebo jeho stereochemickou variantu (THC), bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává jinou omamnou nebo psychotropní látku než uvedenou v odstavci 1 nebo jed v množství větším než malém, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(3) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve větším rozsahu.

(4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve značném rozsahu. “ (Česko, 2024, s. 137-138)

„§ 285 Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku

(1) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém rostlinu konopí, bude potrestán odnětím svobody až na šest měsíců, peněžitým trestem nebo propadnutím věci.

(2) Kdo neoprávněně pro vlastní potřebu pěstuje v množství větším než malém houbu nebo jinou rostlinu než uvedenou v odstavci 1 obsahující omamnou nebo psychotropní látku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo propadnutím věci.

(3) Odnětím svobody až na tři léta nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve větším rozsahu.

(4) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 ve značném rozsahu. “ (Česko, 2024, s. 138)

„§ 286 Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu

(1) Kdo vyrobí, sobě nebo jinému opatří anebo přechovává prekursor nebo jiný předmět určený k nedovolené výrobě omamné nebo psychotropní látky, přípravku, který obsahuje omamnou nebo psychotropní látku, nebo jedu, bude potrestán odnětím svobody až na pět let, peněžitým trestem, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až deset let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,

b) spáchá-li takový čin ve značném rozsahu,

c) spáchá-li takový čin ve větším rozsahu vůči dítěti, nebo

d) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.“ (Česko, 2024, s. 138)

„§ 286a Neoprávněná výroba a jiné nakládání se zařazenými psychoaktivními látkami

(1) Kdo v množství větším než malém neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává zařazenou psychoaktivní látku, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 značnou škodu,

b) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví, nebo

c) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu,

b) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob nebo smrt, nebo

c) získá-li takovým činem pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu.“ (Česko, 2025, s. 82-83)

„§ 287 Šíření toxikomanie

(1) Kdo svádí jiného ke zneužívání jiné návykové látky než alkoholu nebo ho v tom podporuje anebo kdo zneužívání takové látky jinak podněcuje nebo šíří, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) jako člen organizované skupiny,

b) vůči dítěti, nebo

c) tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 vůči dítěti mladšímu patnácti let. “ (Česko, 2024, s. 138-139)

„§ 288 Výroba a jiné nakládání s látkami s hormonálním účinkem

(1) Kdo neoprávněně ve větším množství vyrobí, přechovává, doveze, vyveze, proveze, nabízí, prodá, jinému poskytne nebo podá látku s anabolickým nebo jiným hormonálním účinkem za jiným než léčebným účelem, nebo kdo vůči jinému použije metodu spočívající ve zvyšování přenosu kyslíku v lidském organismu nebo jinou metodu s dopingovým účinkem za jiným než léčebným účelem, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Odnětím svobody na jeden rok až tři léta bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny,

b) spáchá-li takový čin vůči dítěti mladšímu patnácti let, nebo

c) spáchá-li takový čin ve značném rozsahu vůči dítěti staršímu patnácti let.

(3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví,

b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch,

c) spáchá-li takový čin ve značném rozsahu vůči dítěti mladšímu patnácti let,

d) spáchá-li takový čin jako lékař nebo jiná způsobilá zdravotnická osoba.

(4) Odnětím svobody na pět let až dvanáct let bude pachatel potrestán,

- a) způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob nebo smrt,
- b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, nebo
- c) spáchá-li takový čin ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech.“ (Česko, 2024, s. 139)

Drogové trestné činy v rámci působení Policie České republiky (dále jen ČR), Územního odboru Přerov jsou většinou kvalifikovány dle ustanovení § 283 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, pod kterým se skrývá výroby drog ale i distribuce drog.

1.2 Možnosti Policie ČR při odhalování trestných činů

Policista je při předcházení trestným činům, při získávání poznatků o trestné činnosti, v souvislosti s trestním řízením a v souvislosti se zajišťováním krátkodobé ochrany osoby oprávněn používat podpůrné operativně pátrací prostředky, kterými jsou informátor, krycí prostředky, krycí doklad, zabezpečovací technika, předstíraný převod, sledování osob a věcí, použití agenta. (Policie České republiky, © 2024; Česko, 2024)

Operativně pátrací prostředky

V řízení o úmyslném trestném činu může mimo jiné i Policie ČR používat operativně pátrací prostředky, kterým se rozumí předstíraný převod, sledování osob a věcí a použití agenta. Používání těchto prostředků nesmí sledovat jiný zájem než získání skutečností důležitých pro trestní řízení. Tyto prostředky je možné použít jen tehdy, nelze-li sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo bylo-li by jinak jeho dosažení podstatně ztíženo. Zvukové, obrazové a jiné záznamy získané při použití operativně pátracích prostředků způsobem odpovídajícím ustanovením tohoto zákona lze použít jako důkaz. (Vantuch, 2011)

Uvedené možnosti dopomáhají Polici ČR dovést trestní řízení k odsouzení pachatele nebo pachatelů, kdy získané důkazní prostředky za pomoci operativně pátracích prostředků jsou zpravidla velmi přesvědčivé a obtížně se při soudním řízení vyvrací.

1.3 Spolupráce policejních orgánů

Policii České republiky tvoří policejní prezidium, útvary s celostátní působností, krajská ředitelství policie a útvary zřízené v rámci krajských ředitelství. V České republice máme 14 krajských ředitelství policie. (Policie České republiky, © 2024)

Služba pořádkové policie

Pokud chceme zajistit veřejný pořádek, mluvíme v rámci policie o pořádkové policii. Pořádková policie vykonává hlídkovou a obchůzkovou činnost a policisté se řídí trestním či přestupkovým řízením. Dále provádí dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu, střeží a eskortují pachatele trestné činnosti a pátrají po hledaných osobách. Zjednodušeně se služba pořádkové policie zabývá přestupky a trestnými činy do výše trestu nepřevyšující sazbu 3 let odnětí svobody. (Policie České republiky, © 2024)

Služba kriminální policie a vyšetřování

Služba kriminální policie a vyšetřování se rovněž řídí zákonem, a to převážně trestním řízením ve věcech soudních. Jejím úkolem je odhalovat a objasňovat trestné činy. Obecně je specializována na obecnou a hospodářskou kriminalitu a rámci objasňování trestných věcí se využívá operativně pátrací či vyšetřovací činnost. Na rozdíl od služby pořádkové policie si kriminalisté jsou oprávněni vyžadovat odborná stanoviska, znalecké posudky a používat speciální technicko-taktické prostředky. Na rozdíl od policistů vnější služby (např. Služba pořádkové policie) jsou policisté neuniformovaní a prokazují se odlišným vzorem služebního odznaku. (Policie České republiky, © 2024)

Služba dopravní policie

Dopravní policie primárně dohlíží na bezpečnost silniční dopravy a její plynulost na pozemních komunikacích, vykonává činnost státní správy a šetří dopravní nehody, případně dle věcné příslušnosti předává šetření dopravních nehod Službě kriminální policie a vyšetřování. Služba dopravní policie proěřuje protiprávní jednání s horní sazbou do 3 let výkonu trestu odnětí svobody, nad touto hranicí trestné činy prošetřuje služba kriminální policie a vyšetřování. Hlavní úkol dopravní policie je působit preventivně a zvyšovat bezpečnost a plynulost silničního provozu. V rámci své činnosti dále policisté pátrají po odcizených motorových vozidlech, věcech a hledaných osobách. (Policie České republiky, © 2024)

Služba cizinecké policie

Útvar zabývající se nelegální migrací a pátráním po cizích státních příslušnících, kteří se zdržují na území České republiky v rozporu se zákonem. Mimo prověřování pravosti zahraničních listin, cestovních dokladů a vykonávání státní správy, cizinecká policie provádí pobytové kontroly a zajišťuje ochranu vnitřní schengenské hranice. (Policie České republiky, © 2024)

Zde si musíme uvědomit, že ač má každý útvar své zaměření, tak se stále jedná o jeden jednotný ozbrojený sbor, který spolupracuje, a když útvar zpracovává problematiku mimo věcnou příslušnou, tak následně danou věc předá útvaru, který je věcně příslušný danou problematiku zpracovat. Tímto způsobem se předají už jen poznatky, které se mohou dále rozpracovat.

Celostátní útvary

Útvary s celostátní působností, jak již název naznačuje, působí na celém území České republiky, na rozdíl od služby kriminální policie, dopravní policie, pořádkové policie a cizinecké policie, u kterých je zřízena působnost vždy v rámci kraje. Útvaru s celostátní působností je v ČR čtrnáct. Drogovou trestnou kriminalitou se převážně zabývá Národní centrála proti organizovanému zločinu a Národní protidrogová centrála. (Policie České republiky, © 2024)

Národní centrála proti organizovanému zločinu

Národní centrála proti organizovanému zločinu vznikla dne 1. srpna 2016 sloučením dvou útvarů s celorepublikovou působností, a to Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Služby kriminální policie a vyšetřování (dále jen SKPV) a Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality SKPV. Působnost má na celém území České republiky. Je specializovaná na odhalování organizovaného zločinu, finanční kriminality, závažné hospodářské trestné činnosti a korupce. Svojí prací se podílí na bezpečnosti státu. (Policie České republiky, © 2024)

Národní protidrogová centrála

Národní protidrogová centrála je útvar s celostátní působností, který již více než třicet let vyhledává, odhaluje a vyšetřuje trestnou činnost spojenou s nedovolenou výrobou a obchodem s omamnými a psychotropními látkami a s jedy. Zaměřuje se na organizovanou

a mezinárodní formu trestné činnosti. Mimo jiné se podílí na tvorbě a realizaci národní strategie protidrogové politiky. (Policie České republiky, © 2024)

Veškeré útvary policie na základě závazných pokynů a zákona o Polici České republiky spolu navzájem spolupracují. Spolupráci jsou oprávněni vyžadovat o od bezpečnostních sborů, ozbrojených sil, orgánů veřejné správy, fyzických osob a právnických osob. (Zákony pro lidi, © 2024)

Útvary s celostátní působností běžně spolupracují s ostatními státy s cílem vyřešení problému tedy protiprávního jednání. Za pomoci této spolupráce se může rozkrýt například zdroj výroby drog, distribuční cesta a koncový uživatelé na mezinárodní úrovni.

2 DROGOVÁ PROBLEMATIKA

Potřeba intoxikace u člověka je tu s námi již počátku vývoje lidí. Ať se jedná o konzumaci rostlin ve fázi kvasu, odvary z bylin či nalezení rostliny s halucinogenními účinky a následného konzumování a za účelem navození příjemných pocitů či přechod samotného člověka do jiného světa, ve kterém se mohl setkat s nadpřirozenou bytostí. Dále také za účelem zvětšení fyzické výkonnosti nebo fyzického apetitu. (Nožina, 1997)

2.1 Historie drog ve světě

Pokud se zaměříme na omamné a psychotropní látky, které jsou v současné době zakázané, tak bylo zjištěno, že první zmínky o konopí jsou starší více jak 5000 let. Konopí jak dříve, tak v dnešní době se využívalo pro jeho léčebné účinky, a to k léčbě revmatu, malárie či zácpy. Konopí se užívalo i v sousední Indii, ale bylo zjištěno, že v Indii se užívalo až v roce 800 př. n. l. jako lék proti nespavosti a migréně. Konopí seté se pěstuje pro následné získání látky tetrahydrokanabinol, které se dá dále zpracovat a následně užít různými způsoby a je považováno za lehkou drogu, která nemá tak nebezpečné účinky jako opium. (Pokorný a kol., 2002)

Metamfetamin-pervitin se poprvé vytvořil rukou japonského chemika Nagayoshima v roce 1893 a následně v roce 1919 byl získán v krystalické formě. Do Evropy se následně dostal okolo roku 1930, kdy se využíval pro léčebné účinky ve válečném období. A to z důvodu zvýšení výkonu a potlačení únavy. (Brenza a Ružička, 2012)

Následné užívání amfetaminů pokračovalo v druhé světové válce, a to ze stejných důvodů jako tomu bylo v první, pro zvýšení výkonu a potlačení únavy. Ve stejné době docházelo i jeho zneužívání, kdy se z vojenských zásobáren začaly látky dostávat i mezi civilní obyvatelstvo, které si k tomuto našlo cestu a užívali jej za účelem zahnání nebo zmírnění depresí, či potlačení hladu. Masové užívání syntetických drog, konkrétně metamfetaminu-pervitinu docházelo v letech 1978 až 1993. Důvody užívání drog zůstaly stejné, deprese a hlad. (Nožina, 1997; UNODC, 1998)

Jedna z nejnebezpečnějších drog v současné době je kokain. Tento se získává z listů rostliny nazývané Koka. Tuto znali již pralesní indiáni jako divoce rostoucí květinu. Tito ji začali pěstovat v Jižní Americe na začátku našeho letopočtu. Koku zpočátku žvýkali pro její uklidňující účinky při bolestech. Metoda získávání omamné látky spočívala v mísení drceného vápna s listy koky, kdy vápno uvolňovalo z listů alkaloid kokain. Účinek této látky

způsoboval zvýšení tělesného výkonu, člověk vydržel delší dobu bez jídla. V říši Inků věřili, že koku jim bohové dali proto, aby utišili jejich hlad, dodali jim novou sílu a pomohli jim zapomenout na jejich neštěstí. Koku také uctívali a používali ji v náboženských obřadech spojených se vstupem do dospělosti. (Kalina, 2003)

Konopí seté si může člověk objednat jednoduše přes internet nebo za účelem koupě navštívit specializovaný obchod. Prodej semen není zakázaný, jelikož orgán činný v trestním řízení není schopen ze semene zjistit množství účinné látky tetrahydrokanabinolu v rostlině, takže pokud člověku nevadí, že se dopouští protiprávního jednání, může tuto rostlinu sám pěstovat. U metamfetaminu-pervitinu je výrobní proces pro laika složitější, nicméně je možné si i tento vyrobit. Pro uživatele kokainu je komplikovanější proces výroby, jelikož rostlina koka nemá v České republice příznivé podmínky pro růst, musí se kokain dovážet, což je obtížný proces a uživatel je závislý na dodavateli.

2.2 Historie drog v České republice

Užívání omamných a psychotropních látek v českých zemích bylo zaznamenáno již u lidí neolitických kmenů, kteří žili na území dnešní České republiky. Tento poznatek zkoumal mykolog a antropolog Alois Pokorný, který zastával názor, že lidé v době neolitu inhalovali kouč z hašiše a v pozdějších dobách se květiny jako rulík zlomocný, durman obecný či blín černý používaly k výrobě lektvarů a mastí. Jan Evangelista Purkyně vyzkoušel přímo na sobě účinky muškátového oříšku. V té době byla rostlina předepisována pacientům jako panaceum, čili všelék. Muškátový oříšek obsahuje látky nazývanou myristicin, která se řadí mezi halucinogeny. Odvarem z máky léčil Jan František Osiandr své pacienty proti pálení žáhy a křečím v žaludku. Pro lepší spánek u nemluvňat se podávaly kůrky chleba napuštěné několika kapkami z vývaru z makovic. (Nožina, 1997)

Do této doby jsme se uváděli drogy, které se užívali v rámci medicíny a nejednalo se o nedovolené užívání drog či drogovou závislost dnešní doby. Drogová závislost jako taková se objevuje na konci 19. století, kdy se objevuje tzv. opiofagismus-polykání opiové šťávy. Opiová šťáva, která se získává z nezralých makovic máku setého, je významnou látkou svým obsahem alkaloidů, především morfinu, jenž působí jako opiát. Zneužívání morfinu se poprvé objevilo po prusko-rakouské válce (1866) a prusko-francouzské, kde byl morfin používán k tišení válečných zranění. Po válce se vojáci, kteří dostávali morfin, stali na této látce závislí. Užívání morfinu se rozšířilo i mezi vysoce postavené občany, kteří pomocí této drogy si dopřávali rekreaci a únik z běžného života. Záznamy z tohoto období a drogově

závislých osob nalezneme v Opavě, kde v roce 1889 vznikla léčebna drogově závislých osob na morfinu. (Nožina, 1997)

Další kapitola závislosti na drogách se na území současné České republiky objevuje po první světové válce v roce 1918, kdy se v Čechách objevuje tzv. abúzus (zneužívání) kokainu. Lidé ve špatném psychickém rozpoložení z poválečného stavu hledali útěchu a radost. V této době byl kokain znám ve Vídni a v Berlíně. Průmyslově se vyráběl od roku 1920 v Berlíně, odkud se začal vyvážet do ostatních zemí včetně Československa. V Čechách je známa firma Heisler z Chrástu, která se výrobou kokainu zabývala. Kokain byl především distribuován umělcům, někteří zavislosti na kokainu propadli, jako například Lída Baarová, Adina Mandlová, Ljuba Hermannová nebo Huga Haas. Později se kokain rozšířil i mezi ostatní vrstvy společnosti a byl nazýván jako droga zapomnění. Kokain byl hodně využíván prostitutkami, které „koks“ měly v pudřenkách, aby se mohly povzbudit v poskytování svých služeb. Dále ve 20. letech 20. století se v Čechách rozšířilo i kouření opia, kombinace morfia a heroinu, ale také užívání morfinu a kokainu. Počet lidí, které užívaly kokain, odhadovaly policejní zdroje z 30. let na 10 000 osob, a to pouze v Praze. (Janík a Dušek, 1990; Nožina a Vaněček, 2016)

Vzhledem k rozšiřujícímu nelegálnímu obchodu byla ve 20. letech 20. století zřízena „Ústředna pro potírání nedovoleného obchodu s omamnými prostředky Československé republiky“ u policejního ředitelství v Praze. Tento orgán se zabýval všemi zakázanými látkami na seznamu zakázaných látek týkající se drogové kriminality v Československé republice. Již v této době se využívalo policejní spolupráce v rámci Československé republiky, a i okolních států, kde byli zřízeny obdobné instituce. Jednalo se o město Vídeň, Berlín, Washington. V roce 1936 byla odhalena distribuční síť kokainu, který byl pašován z Německa, sídlo měli pašeráci ve městě Vejprty. V této době se dostává do popředí prodej opia, a to z Bulharska. Právní normy Československé republiky byly nastaveny vzhledem k současným poměrům velmi mírně, jelikož za ilegální obchod s drogami mohla fyzická osoba dostat pokutu od 10.000,- Kč do 100.000,- Kč pokud nemohla osoba pokutu zaplatit, byl jí uložen trest odnětí svobody ve výši zpravidla 1 měsíce. (Nožina a Vaněček, 2016)

Dalším mezníkem v oblasti drog na historickém území České republiky byla druhá světová válka, která přetrhala vazby mezi dosavadními distribučními sítěmi a na nějaký čas ochromila ilegální obchod s drogami. Drogy, ale nevymizeli. Stále se užívali v době války pro jejich povzbuzující nebo naopak uklidňující účinek. Po konci druhé světové války se rozšířilo užívání drog a s tím spojený organizovaný zločin. Společně s tímto přišel i nový

druh drog, a to na bázi syntetických a polysyntetických preparátů. V této době drogy neužívali pouze umělci, vyšší vrstva nebo prostitutky, ale drogy pronikají i do nižších vrstev společnosti, kde se lidé pomocí drog snažili například zapomenout na válečné běsnění. Po druhé světové válce znamenal pro Československou republiku obrat ke komunistické straně Československa. V této době prováděla armáda pokusy s použitím drog jako bojových látek. Dále se drogy využívali v léčebnách a nemocnicích, kde se jednalo převážně o dietylamid kyseliny lysergové (dále jen LSD). (Nožina, 1997)

Po druhé světové válce se drogové trestné činnosti věnovalo federální ministerstvo vnitra. Tato instituce byla pod jednotným velením a řízením kriminální služby. Vyšetřovalo drogové trestné činy obou republik, České a Slovenské a rovněž drogovou trestnou činnost českých občanů v zahraničí. Také organizovala vytváření pracovních týmů pro boj s nealkoholovou toxikománií na republikové a federální úrovni a ve spolupráci na mezinárodní úrovni shromažďovala a analyzovala informace o drogovém problému na republikové úrovni. (Nožina a Vaněček, 2016)

Jelikož Československo bylo v padesátých a šedesátých letech izolované od vlivu kapitalistického světa, a to kvůli uzavření hranic západnímu světu a nekonvertibilitou své měny, izolovala se společnost bouření mladých lidí, kteří svůj vzdor proti probíhající studené válce a možné atomové válce, vyjadřovali mimo jiné, zneužíváním omamných a psychotropních látek. Drogy se však stále užívali a jako oblíbená droga v těchto letech byla považována marihuana, která zaznamenala svůj nárůst, ale později byla utlumena. V roce 1970 byla odhalena tranzitně přepravovaná droga, a to hašiš v mezinárodním rychlíku na celnici v Chebu. Mimo marihuanu se drogově závislých osob objevuje zneužívání těkavých látek jako je toulén, aceton, či éter, a to převážně mezi adolescenty. V 80. letech se Československá socialistická republika stává převážně tranzitní zemí, odkud následně drogy směřují dále na západ. V roce 1985 bylo odhaleno pašování drog na letišti v Praze Ruzyni, kde byl poprvé, v Československu zaznamenán případ pašování drog v tělních dutinách. Mimo uvedené drogy v období po druhé světové válce se v Československu zneužívali léky. Jednalo se o analgetika, léky tlumící bolest, a které mají velký vliv na centrální nervový systém. Užíváním těchto léků vzniká rychlá a velká závislost. Jednalo se o léky Psychoton, Fenmetranzin, Dexfenmetranzin a Algina. U léku Algina byl, zaznamenán velký prodej, kdy pouze 10 procent spotřeby tohoto léku bylo kryto lékařským předpisem a 90 procent tedy volně prodáno. Po léku Algina nastoupil lék zvaný Alnagon a následně v 70. letech se na trh drogové scény dostává látka s názvem LSD. (Nožina, 1997)

V této době nebyla zřízena žádná evidence nealkoholových toxikomanů, až do roku 1973, kdy policie zaznamenala 119 nealkoholových toxikomanů. Každý další rok těchto osob přibýlo 300-900. V roce 1988 bylo evidováno 6748 osob a v roce 1989 již 6814, z toho 5033 v České republice a 1781 na Slovensku. Věk toxikomanů se pohyboval mezi osmnácti a pětadvaceti lety. Byly zaznamenány případy úmrtí v souvislosti s drogami, a to v roce 1973, kdy umřelo na následky toxikomanie 9 lidí. V roce 1987 to bylo již 45. v roce 1973 bylo evidováno 57 případů pokusů o sebevraždu či ublížení na zdraví v důsledku užívání drog a v roce 1987 již bylo případů 101. Případů sebevražd byl v roce 1980 v počtu 10 a v roce 1987 v počtu 23. (Vantuch, 1990)

V 80. letech v Československé socialistické republice bylo zajištěno 242 skupin mladých toxikomanů, celkem se jednalo o 1541 osob, které si vyměňovali vědomosti o postupu výroby omamných a psychotropních látek, půjčovali si vybavení potřebné k výrobě omamných látek a pořádaly výstavy a koncerty ve svých bytech. Vše se následně změnilo s otevřením hranic západu, které zapříčinilo otevření drogové scény celé společnosti. Rozšířila se pouliční distribuce drog a byl rozšířen prodej těchto látek, kdy do celé distribuční sítě bylo zapojeno stále více osob. Nejedná se pouze o osoby současného státu, ale i o cizince zapojené do trestné činnosti související s omamnými a psychotropními látkami působící na území současné České republiky. (Kalina, 2003)

Po otevření hranic a spojení se s okolním světem přestala být Česká republika tranzitní země, začala se vyrovnávat okolním zemím a stala se cílovou zemí. Do České republiky se začaly dovážet drogy z celého světa, jelikož postupně stoupala poptávka, což zapříčinilo navýšení počtu drogově závislých osob a s tímto následný nárůst primární a sekundární drogové kriminality. (Zeman, 2015)

Právní normy tak jak je v dnešní době známe, vstoupili v platnost dne 1. ledna 2010. Jedná se o již zmíněný trestný čin nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, kdy tento trestný skutek zahrnuje výrobu, dovoz, převoz, vývoz, nabídku, zprostředkování, prodej nebo jiné opatření, či pro jiného přechovávání omamné a psychotropní látky, přípravku obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed. Dále se objevily pravidla pro přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu pro vlastní potřebu, pěstování rostlin a další. (Nožina a Vaněček, 2016)

Aktuálním trendem v České republice je metamfetamin a marihuana, u těchto drog je tuzemský trh z velké části „samozásobitelský“. Klasický pervitin se vyrábí převážně v domácích varnách a do nelegálního obchodu se zapojují i cizinci. Dále se v České

republiky objevuje levnější verze pervitinu, a to mexický pervitin nejvíce dovážený z Nizozemska. Podobně je to s konopím, marihuany, která je často vyráběna indoorově s využitím pěstebních stanů. Někteří pěstitelé deklarují rostliny s látkou kanabidiolu (dále jen CBD), kdy část výsevu tvoří rostliny s obsahem tetrahydrokanabinoidu (dále jen THC) případně konopí CBD chemicky upravují látkou hexahydrokanabinol (dále jen HHC). Další kapitola je kokain, kdy světová nadprodukce kokainu a rozšíření kokou osetých ploch v Kolumbii a Bolívii snižuje cenu kokainu a zvyšuje jeho dostupnost. V dnešní době je kokain distribuován napříč celou Českou republikou a jeho cena za jeden gram se dostala pod cenu pervitinu. Co se týče heroinu, tak tento v České republice stagnuje a jeho obliba je v jednotlivých specifických skupinách v určitých lokalitách. V České republice je také populární taneční droga methyldioxymethamfetamin (dále jen MDMA) a její variace. Jedná se o tablety extáze, které se převážně užívají na taneční scéně. (Národní protidrogová centrála SKPV ČR, © 2024)

V rámci Policie České republiky, Územního odboru Přerov se drogové prostředí neliší od zbytku republiky. Nejčastější trestné činy jsou ve spojitosti s distribucí nebo výrobou marihuany a pervitinu. Opiáty a kokain se zdaleka nevyskytují tak často jako marihuana a pervitin. Aktuálně se do popředí dostává droga fentanyl, která našla oblibu v severní Americe. Jedná se náhradu heroinu a často se užívá společně s kokainem. Obě látky mají odlišné účinky, fentanyl člověka spíše utlumí a kokain zase nabudí. Dle uživatelů, ale při užití kokainu zároveň s fentanylem, kokain tlumí následky užití tzv. dojezd a vystřízlivění je příjemnější.

2.3 Protidrogová politika Evropské unie

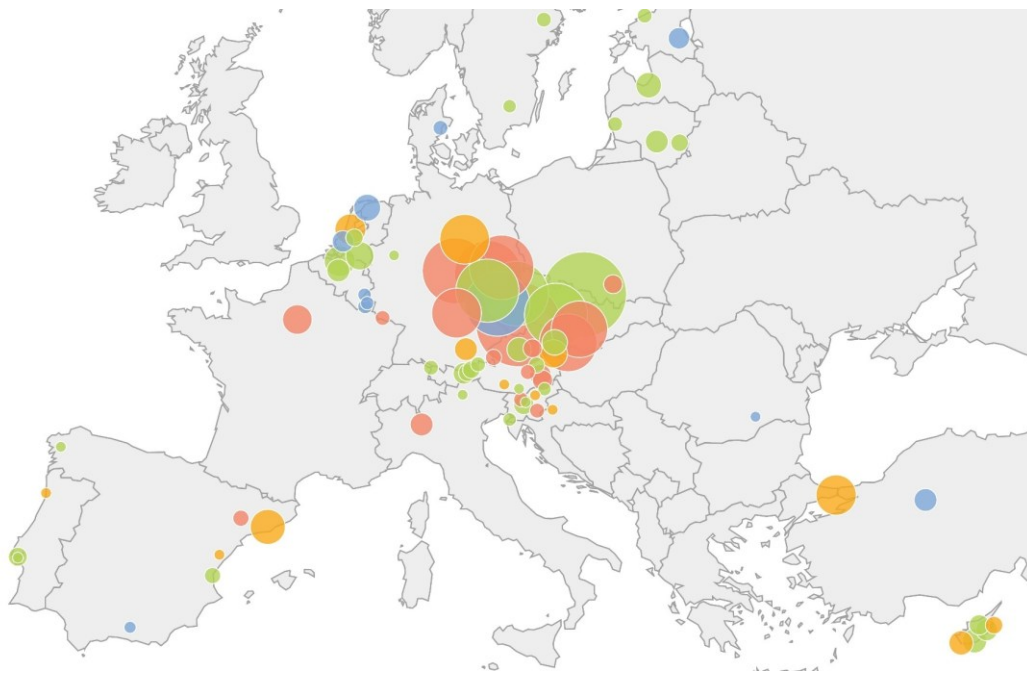
Aktuální situace v Evropě je pro výrobu drog příznivá, jelikož farmaceutické společnosti vyrábí mnoho druhů léků, které obsahují látky sloužící jako prekurzory pro výrobu omamných a psychotropních látek. Tyto léky, jsou produkovány v čisté formě, než jako tomu bylo v minulosti. Dále se rozvíjí i rozmanitost forem, ve kterých se mohou látky vyskytovat, například konopí a jeho způsob podávání, kdy může být konopí konzumováno. S tímto je spojené riziko účinků látek, které jsou v čistší formě neboli více účinné a mohou mít větší účinky, což nemusí uživatel předpokládat. Rozvíjí se i metody pašování drog a prekursorů ze strany zločineckých skupin, které působí na zaměstnance a snaží se je vykořisťovat a zastrášovat. (European Union Drugs Agency, © 2024)

Metamfetamin-Pervitin

Výrobní pervitinu se rozšiřují i do zemí se silnými právními normami. Jedná se o syntetické drogy, které nepotřebují velké plochy půd a k výrobě stačí levné chemické látky, které jsou snadno k dostání. Laboratoře sloužící k výrobě syntetických drog byly nalezeny v Asii, Africe, Evropě a Severní Americe. Syntetické drogy jsou pro výrobu výhodné z důvodu snížení rizika odhalení při výrobě. Aktuální konflikt mezi Ukrajinou a Ruskem pravděpodobně narušil distribuční cesty nelegálního pašování heroinu a kokainu, ale existují náznaky, že by konflikt, na druhou stranu, mohl vyvolat expanzi výroby syntetických drog a jejich distribuci, a to vzhledem k tomu, že na uvedeném území již existovalo know-how pro obchod s drogami a trhy, které se před konfliktem rozvíjely. (UNODC, 2023)

Globální výroba, užívání a obchodování pervitinu se soustředí, jako tomu bylo doposud, ve východní a jihovýchodní Asii a Severní Americe. Tyto dvě oblasti představují téměř 90 procent globálně zachyceného metamfetaminu v období 207-2021. V posledních letech vzrostlo užívání pervitinu v jihovýchodní Evropě. Užívání pervitinu v oblasti západní a střední Evropy naznačuje stabilizaci, jedná se o roky 2020 a 2021. (UNODC, 2023)

Užívání amfetaminů bylo z pohledu historie nejběžnější, přičemž získání nelegálních látek pro výrobu této drogy bylo zpravidla vždy omezenější. Tuto drogu lze užívat kouřením, nosem, orálně, nitrožilně i análním otvorem. Pervitin může být ve formě prášku, ale i ve formě pilulek. Užívání metamfetaminů v rámci Evropy roste, kdy nejvíce případů bylo pozorováno v Česku a Slovensku. Nitrožilní užívání této drogy je spojeno s rizikem přenosu nemocí, kdy v posledním desetiletí hlásilo 7 evropských měst ohniska Human Immunodeficiency Virusu (dále jen HIV), kdy přenos HIV byl způsobem právě předáváním si jehel při nitrožilním užívání pervitinu. Užívání metamfetaminu v současné době je zobrazeno na obrázku (viz obrázek 1), kde jsou znázorněny naměřené zbytky metamfetaminu ve vybraných evropských městech. (European Union Drugs Agency, © 2024)

Obrázek 1 Zbytky metamfetaminu v odpadních vodách ve vybraných evropských městech v letech 2022-2023

(zdroj: European Union Drugs Agency, © 2024)

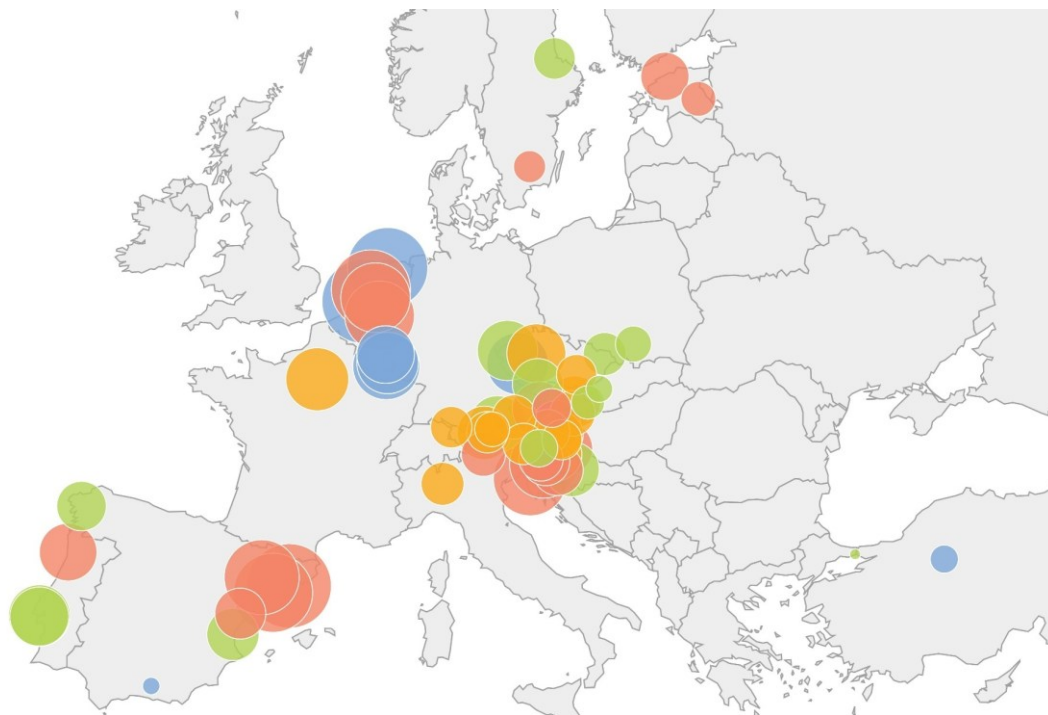
Konopí

Užívání konopí je stále na prvním místě v oblasti užívání drog. Konopí se užívá asi 5x více než nejbližší jiná látka. Konopí se užívá v souvislosti s fyzickými a duševními zdravotními problémy. A užívání konopí tvoří více než 33 procent hlášených přijetí k léčbě drogové závislosti v Evropě. V Evropě jsou státy, které se snaží změnit drogovou politiku zlegalizováním, v určité formě, konopí. Což způsobilo konopí dostupnější. V Evropě je stále aktuální debata o vývoji této drogy a směru, kterým se Evropa vydá, jelikož je ovlivňována společnostmi ze Severní Ameriky. (European Union Drugs Agency, © 2024)

Od roku 2020 do současnosti nastává trend, a to syntéza CBD z rostliny konopí. Jedná se o cestu k obejití zákonů, konkrétně obejití zakázaných látek, jelikož se upraví chemické složení látky, které již není na seznamu zakázaných látek. Tyto látky se následně prodávají v různých formách, pro nelékařské použití. Nejběžnější jsou delta-8-THC a hexahydrokanabinoly. První informace naznačují, že obliba těchto látek značně roste v souvislosti s tímto roste i jejich dostupnost, a to zejména ve Spojených státech a v západní Evropě. (UNODC, 2023)

V souvislosti s užíváním marihuany, tedy látky získané z rostliny konopí setého, si uživatel může najít alternativní cestu, jako tomu bylo donedávna, kdy byl provolen prodej

hexahydrokanabinolu (dále jen HHC), tedy derivátu THC. Látka HHC se po určité době dostala na seznam zakázaných látek, nicméně pro člověka, který je věcně znalý, další drobnou úpravou THC/HHC může získat látky obdobného účinku, která není na seznamu zakázaných látek a může znovu látku začít prodávat do doby, kdy se látky stane zakázanou. Zbytky residua konopí, ve vybraných evropských městech, je zobrazeno na obrázku (viz obrázek 2).

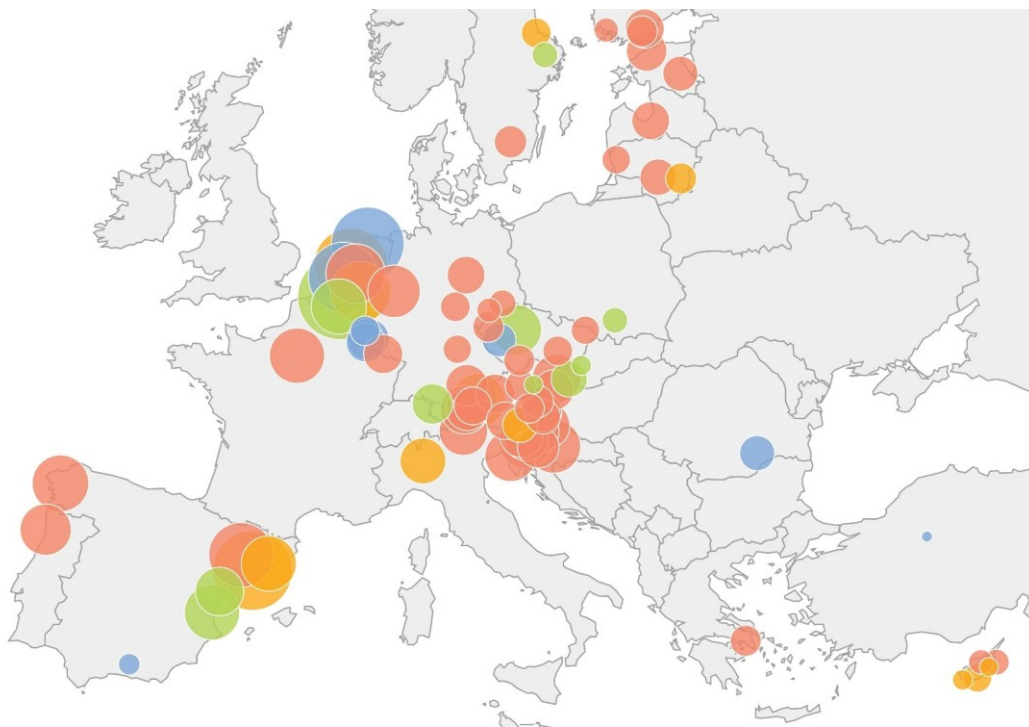
Obrázek 2 Rezidua konopí v odpadních vodách ve vybraných evropských městech v letech 2022-2023

(zdroj: European Union Drugs Agency, © 2024)

Kokain

Kokain je po marihuaně druhou neužívanější drogou. Setkáváme se s ním ve formě prášku, nápadně podobný soli a druhou formou je crack, jedná se o volnou forma ke kouření. Kokain se do Evropy dováží, pěstovat rostlinu koky v Evropě není možné skrze nepříznivé podmínky pro rostlinu. Kokain se pašuje do Evropy různými cestami, aktuálně jsou velmi oblíbené pro pašeráky kontejnery dovážené do Evropských přístavů. V zemích, které jsou známy vývozem kokainu, byla zpozorována vzrůstající úroveň drogové trestné činnosti. Kvůli oblíbenosti kokainu, který se užívá, ve spojitosti s alkoholem, pro Evropu znamená rostoucí náklady, a to z hlediska dopadu na život a zdraví člověka tak i zvýšení kriminality a násilí spojeného s distribucí kokainu. Zbytky kokainu naměřeného v odpadních vodách ve

vybraných evropských městech, je znázorněn na obrázku (viz obrázek 3). (European Union Drugs Agency, © 2024)

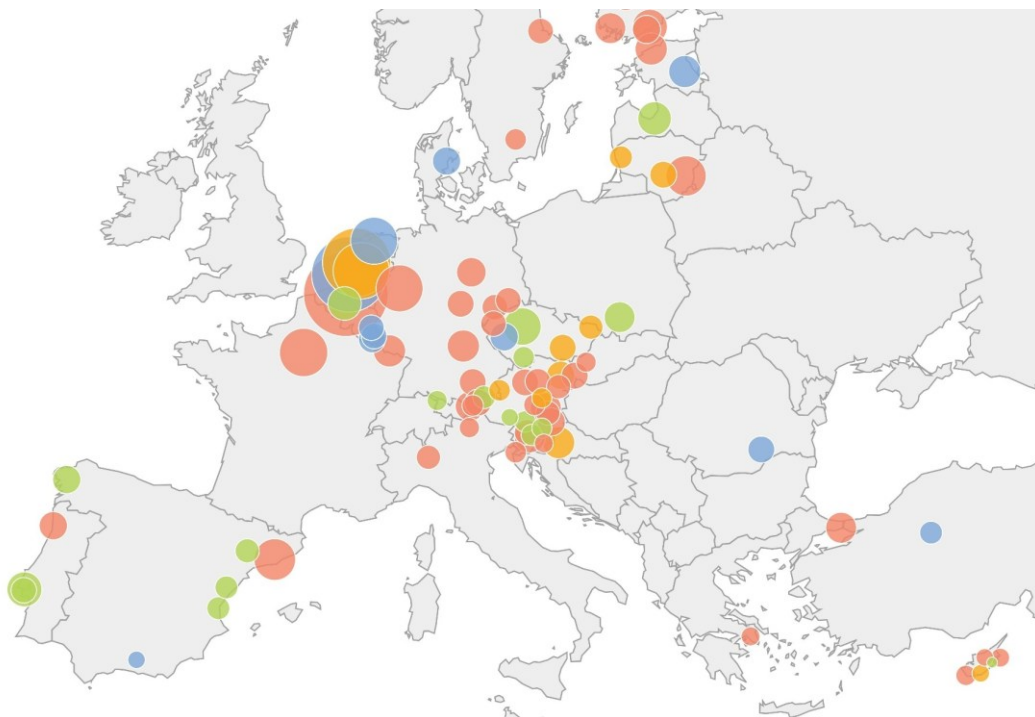

Obrázek 3 Zbytky kokainu v odpadních vodách ve vybraných evropských městech v letech 2022-2023

(zdroj: European Union Drugs Agency, © 2024)

Methylendioxyamfetamin

Užívání nelegální látky zvané MDMA dále nazývané extáze bylo na poklesu v období protipandemických opatření v rámci propuknutí nemoci COVID-19. Nicméně po rozvolnění opatření byla droga spojená s nočním životem a zábavou opět na vzestupu. Aktuální situace je relativně stabilní. MDMA se vyrábí v Evropě a bylo zjištěno, že největší výrobce této drogy je Nizozemsko. MDMA je dostupné ve formě tablet v různých barvách a logy značek, ale také ve formě bonbonů, lízátek a želatin. Zjištěné residua MDMA ve vybraných evropských městech je znázorněno na obrázku (viz obrázek 4). (European Union Drugs Agency, © 2024)

Obrázek 4 Rezidua MDMA v odpadních vodách ve vybraných evropských městech v letech 2022-2023

(zdroj: European Union Drugs Agency, © 2024)

2.4 Protidrogová politika České republiky

Vláda ČR si za účelem vytvoření protidrogové politiky zřídila Radu vlády pro koordinaci protidrogové politiky. Klíčovým koncepčním dokumentem Vlády ČR a zároveň programovým vyjádřením záměrů a postupu vlády je Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2027, která byla vládou schválena dne 13. května 2019 usnesením č. 329. Vláda ČR k uplatňování svých záměrů má svůj nástroj pro realizaci Národní strategie, kterým je Akční plán realizace Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2021, který byl vládou schválen dne 16. prosince 2019 usnesením č. 930. Politika v oblasti závislostního chování se prioritně zaměřuje na oblasti posílení prevence a zvýšení informovanosti, zajištění kvalitní a dostupné sítě adiktologických služeb, efektivní regulaci trhů s návykovými látkami a závislostními produkty, posílení řízení, koordinace a efektivní financování protidrogové politiky, nově a podrobněji se zaměří na nadužívání psychoaktivních léčivých přípravků, nadužívání moderních technologií a problematiku konopí a kanabinoidů. Jedná se o komplexní a koordinovaný soubor preventivních, vzdělávacích, léčebných, sociálních, regulačních, kontrolních a dalších opatření, včetně vymáhání práva v souvislosti s problematikou

legálních, nelegálních návykových látek a patologického hráčství. (Sekretariát rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, 2019)

Aktuální situace v České republice v souvislosti s nelegálními drogami je v porovnání s ostatními zeměmi Evropské unie na vysoké úrovni, nicméně nebyla zaznamenána vzrůstající tendence. Míra užívání návykových látek u dospělé populace neklesá, ale je na vysoké úrovni. Úroveň užívání konopí je poměrně vysoká, ale užívání opioidů a pervitinu je v úrovni evropského průměru, nadprůměrně vysoký je výskyt injekčních drog. V souvislosti s užíváním pervitinu a opioidů se dostáváme ke společenským a veřejnozdravým dopadům, jedná se o výskyt infekcí a předávkování je na nízké úrovni, a to včetně dopadů na veřejné rozpočty. Dostupnost kontrolovaných nelegálních drog se nemění. (Sekretariát rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, 2019)

Prostřednictvím injekčních jehel, kterými si uživatel aplikuje drogu se rozšiřují nemoci, proto prostřednictvím neziskových organizací dostávají uživatelé injekčních drog zdarma injekční stříkačky, aby tak bylo zmírněno šíření nakažlivých nemocí.

Národní akční plán má čtyři priority. První prioritou je zaměření se na prevenci a zvyšování informovanosti obyvatel České republiky. Tato prevence je zaměřená na děti a mládež. Tento systém prevence rizikového chování ve školství je koordinován Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Mezi dětmi a mládeží aktuálně klesá míra užívání návykových látek, ale i přesto patří Česká republika k zemím s nejvyšší mírou užívání konopí mezi dětmi a mládeží. Příčiny tohoto chování zůstávají aktuálně nezmapovány. Dále bylo zjištěno, že míra užívání nelegálních látek je v České republice oproti ostatním zemím nadprůměrná, a to především u užívání marihuany, s kterou má zkušenost asi třetina dospělé populace. Národní akční plán je tedy zaměřen na zvýšení informovanosti veřejnosti v oblasti vzniku závislostního chování, negativních dopadů a rizik užívání návykových látek. Zvýšení počtu efektivních programů primární prevence. Rozšíření realizace screeningu, včasné diagnostiky a krátké intervence. A posílení systémové zajištění primární prevence. (Sekretariát rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, 2019)

Druhou prioritou je poskytnutí kvalitní a dostupné sítě adiktologických služeb. V České republice se nachází 250-300 adiktologických programů různých typů. Většina krajů popisuje stávající síť služeb za nedostatečnou. K měsíci květnu r. 2017 bylo registrováno celkem 24 nelékařských adiktologických zdravotních ambulancí, avšak pouze třináct z nich mělo smlouvu s některou ze zdravotních pojišťen. Zvýšila se však síť léčebných

a poradenských intervencí poskytovaným prostřednictvím internetu a v měsíci srpnu r. 2019 byla zřízena linka pro odvykání nelegálním drogám. V souvislosti s užíváním drog roste i riziko onemocnění nemocemi jako je například HIV, hepatitida typu B, C. Výskyt těchto nemocí nebo předávkování návykovou látkou je, avšak dlouhodobě nízký. Pro potřeby dětí a mládeže v souvislosti s užíváním nelegálních návykových látek je v České republice celkem 9 adiktologických ambulancí z nich je 5 v Praze. Cíle Národního akčního plánu jsou tedy podchycení adiktologických problémů u dětí. Zvýšení dostupností intervencí snižujících rizika, rozšíření sítě služeb a programů pro cílové skupiny. Zvýšit dostupnost substituční léčby, zlepšit podmínky poskytování adiktologických programů a koncepčně uchopit dostupnost a kvalitu adiktologických služeb. (Sekretariát rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, 2019)

Třetí prioritou je efektivní regulace trhu s návykovými látkami a závislostními produkty. Nabídka nelegálních návykových látek existuje i přes jejich trestní právní sankce spojené s jejich nakládáním ať v rovině trestní nebo přestupkové. V souvislosti s jejich užíváním přichází bezpečnostní rizika i ekonomické ztráty jako škody v důsledku kriminality a prosazování práva. V České republice se nejčastěji potýkáme s pěstováním konopí a výrobou metamfetaminu-pervitinu v domácím prostředí. Není úplně běžné vyrábět braun z kodeinových preparátů nebo heroin z morfinových preparátů. Ohledně opiátů se spíše Česká republika potýká sezonně zpracováním opia z máku setého, který je pěstován pro potravinové účely. Dále jsou známy ojedinělé případy výroby tablet extáze z nelegálně dovozené krystalické hmoty MDMA. Ostatní drogy jsou do České republiky spíše dováženy. Národní akční plán si v souvislosti s efektivní regulací trhu klade za cíle zanalyzovat základní charakteristiky současně existujících legálních a nelegálních trhů s návykovými látkami. Vyhodnotit a posílit účinnost právních úprav v oblasti efektivní regulace trhů s návykovými látkami s tím související posílení využívání kontrolních nástrojů za účelem snížení dostupnosti návykových látek. Posílení bezpečnosti a ochrany veřejného pořádku v souvislosti s existencí legálních a nelegálních trhů s návykovými látkami. Zavedení nových nástrojů snižování rizik na straně výrobců a prodejců legálních návykových látek. Zvýšit dostupnost konopí pro léčebné použití. (Sekretariát rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, 2019)

Čtvrtá a poslední priorita Národního akčního plánu je zaměřena na efektivní řízení, koordinaci a financování. Na úrovni krajů může být zřízena funkce protidrogového koordinátora. Ve všech krajích jsou zpracovány strategie či koncepce a akční plány

protidrogové politiky jako strategické dokumenty integrované protidrogové politiky, mimo Karlovarský kraj. (Sekretariát rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky, 2019)

V boji proti drogám má ČR i opatření v podobě právních norem jako je Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník, kde je uveden trestní postih za páčání protiprávního jednání v souvislosti s drogami, je však na zvážení, zda je trestní postih dostačující.

3 NEJROZŠÍŘENĚJŠÍ OMAMNÉ LÁTKY V PŘEROVĚ

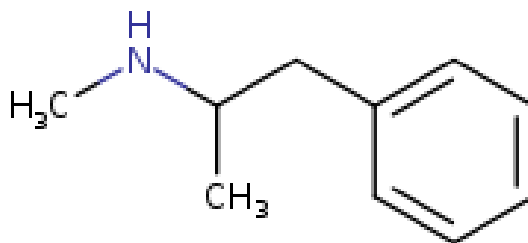
Přerovu vládne pervitin. Když víte, na koho se obrátit, není problém v Přerově sehnat drogu, kterou chcete. V centru sociální prevence Kappa help v Přerově, je evidováno v kontaktech 500 až 600 klientů, kdy více než polovina z nich je pravidelnými uživateli pervitinu. Dále se v Přerově nachází marihuana, s touto drogou je to složitější ve smyslu, že ji mladí uživatelé neberou jako drogu. Dále se zde objevují taneční drogy jako je extáze a kokain. U kokainu překvapivě klesla cena za gram. V minulosti byl k sehnání kokain za 2500,- Kč za 1 gram a nyní cena klesla na 1500,- Kč za 1 gram. (Poláková, © 2008)

3.1 Metamfetamin-pervitin

Užívání metamfetaminu-pervitinu představuje vážný problém pro zdraví člověka. Metamfetamin-pervitin se řadí na druhé místo nejvíce zneužívaných drog, hned po marihuaně. Užívání amfetaminů vede k poškození mozku. Původně byl amfetamin vyroben v Berlíně roku 1887, jednalo se o první sloučeninu chemikálii obsahující metamfetamin, obsahující podobnou strukturu a biologické vlastnosti sloučenin známé jako amfetaminy. Jedná se o jeden z neúčinnějších léků. V současné době se amfetaminy využívají při léčbě attention deficit hyperactivity disorder (dále jen ADHD), jsou to velmi účinné léky pro boj s ospalostí spojenou s narkolepsií. V roce 1973 bylo ve Spojených státech vyrobeno 8 miliard tablet, které obsahovali amfetamin. Následně vzrostlo nelegální užívání amfetaminů. V roce 1991 byl ve Spojených státech Amerických vypsáno 500 000 ročních lékařských receptů na amfetamin, následující desetiletí se počet těchto receptů dramaticky zvýšil. (Berman a kol., 2009)

Amfetaminy působí na člověka povzbudivě, jako jeden z příznaků užití amfetaminu je dodání energie. Člověk se necítí unaveně a nepotřebuje spát, amfetamin oddálí ospalost, ale po odeznění účinků dojde člověk do stavu, kdy spí i několik dní. Psychostimulační účinky amfetaminů byly testovány na zvířata, aby bylo možné porozumět rozsáhlým mozkovým mechanismům. Nejčastěji se jednalo o potkany a myši. Nízké dávky amfetaminu poskytl testovaným subjektům různé stimulační aktivity v závislosti na poskytnutém množství. Při zvyšování dávky amfetaminu byla pozorovatelná delší běžecká aktivita. Testy se běžně prováděly během dne, což je to o zajímavější, jelikož hlodavci, kteří jsou nočními zvířaty, nejsou během dne příliš aktivní. Při podání vyšší dávky amfetaminu způsoboval odlišný vzorec chování ve smyslu opakování bezúčelných pohybů. (Iversen, 2008)

Pervitin se v rámci města Přerov vyskytuje ve formě prášku nebo krystalů bílé až nažloutlé barvy. Jeden gram pervitinu zcela bezpečně člověk uloží do uzavíratelného igelitového sáčku o rozměrech 2x4 cm a v sáčku bude stále dostatek místa. Cena pervitinu se pohybuje od 1.000,- Kč za 1 gram pro kamarády a větší stálé odběratele až po 2.500,- Kč. Jeden gram pervitinu má běžný uživatel zhruba na 10 dávek, kdy pervitin užívá nosem, nachystá si tzv. „čáru“ nebo si zakouří ze skleněčky, ale jsou uživatelé, kteří mají jeden gram pervitinu na dvě užití, a to i během jednoho dne. Na obrázku (viz obrázek 5) je znázorněn chemický vzorec amfetaminu.

Obrázek 5 Chemický vzorec amfetaminu

(zdroj: Steiner a kol., 2021)

3.2 Marihuana

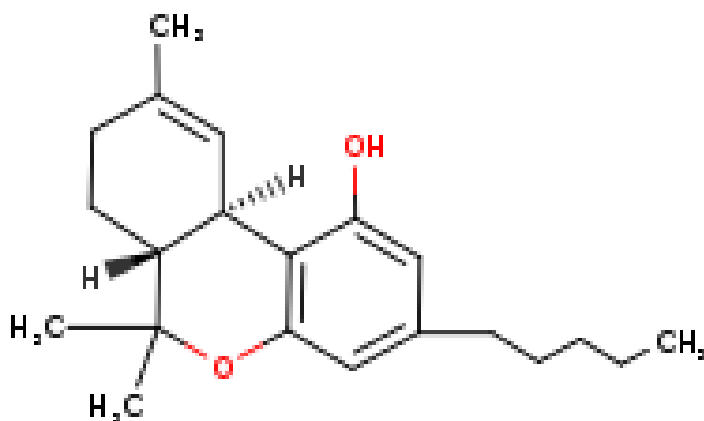
Marihuana je produkt získaná z rostliny konopí, Cannabis sativa. Tato rostlina je jednoletá, která se buď pěstuje nebo roste ve volné přírodě jako plevel po celém světě. U rostliny rozeznáváme dvě pohlaví samčí a samičí, ale v praxi se vyskytují i oboupohlavní rostliny. Růst oboupohlavních rostlin se přisuzuje vlivu stresu na rostlinu nebo vrozenou genetikou. Rostliny s nejednoznačným pohlavím se objevují spíše v indoor pěstírnách. (Adams, 2009)

Ve Spojených státech amerických (dále jen USA) byla od června roku 2023 legalizováno rekreační užívání marihuany a to ve 23 státech. V roce 2013 bylo rekreační kouření marihuany povoleno pouze ve 2 amerických státech. Jedná se o nejužívanější drogu v Americe podle výsledků Národního průzkumu, provedenému v USA. Zvýšení užívání této drogy má negativní dopad na dosažené vzdělání u adolescentů. (Amialchuk a kol., 2024)

Marihuana je nejrozšířenější droga v České republice, a považuje se zároveň o nejvíce rozšířenou drogu vůbec. Marihuana je díky své nenáročnosti na výrobu zároveň

nejdostupnější. Koupě semen marihuany je legální, pěstování už nikoliv. Vzhledem k nenáročnosti pěstování si marihuanu může vyrobit kdokoli doma. Samozřejmě vzhledem k tomu, že pěstování konopí a následná výroba marihuany je nelegální, nejsou statistiky přesné a výše zmiňovanou větu o nejrozšířenější droze nemůže oficiálně podložit výzkumem. (Miovský, 2008)

Marihuana se v Přerově prodává, ale často se lze setkat i s darováním marihuany mezi přáteli nebo tzv. společně zakouření si z jedné skleněčky nebo např. dýmky. Cena marihuany se liší podle způsobu pěstování na venkovní sadbu nebo na indoor pěstírnu. Indoor pěstírna má větší množství THC a je tedy dražší. Cena je tedy od 100,- Kč za jeden gram až po 300,- Kč. Standartně se marihuana kouří, kdy jedna dávka je zhruba 0,5 gramů. Na obrázku (viz obrázek 6) je znázorněn chemický vzorec THC.

Obrázek 6 Chemický vzorec THC

(zdroj: França a kol., 2020)

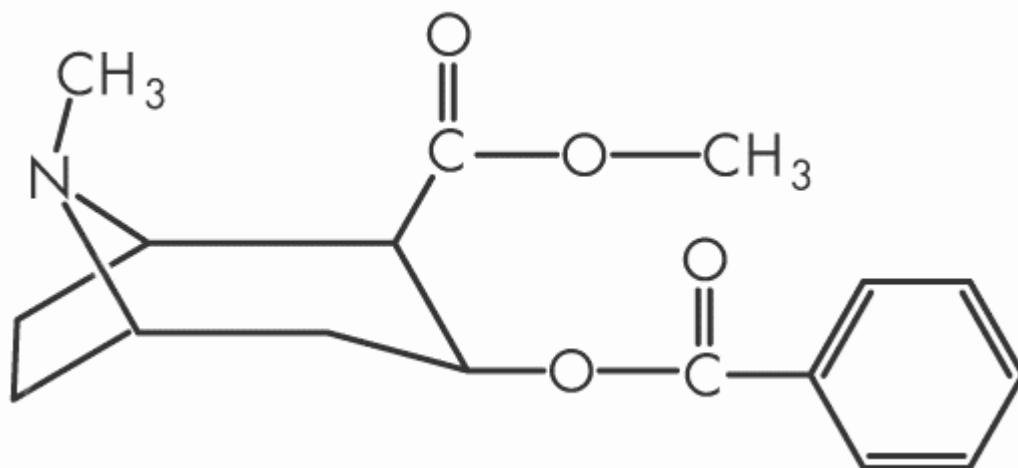
3.3 Kokain

Snítko kokainu začíná svůj život v jedné ze tří zemí Jižní Ameriky, jedná se o země Bolívie, Kolumbie a Peru. Je to droga, kterou lze šňupat jako prášek a kouřit ve formě krystalků. Vyrábí se z rostliny koky, což je vlastně velmi odolný keř. Kokain se konzumuje v každé zemi světa. (Wainwright, 2016)

V roce 2014 měla dle odhadu Bolívie 20 400 hektarů půdy věnované pěstování koky. Což je dost na produkci asi 33 000 tun sušených listů koky. Ve stejném roce se v Bolívii na dvou licencovaných trzích manipulovalo pouze s 19 798 tunami, což jsou méně než dvě

třetiny odhadovaného množství vyrobených listů koky. Je to sázka na jistotu, že zbytek produkce sušených listů koky si našel cestu na nelegální trh, kde se následně promění v kokain. Bolívijská vláda proti výrobě kokainu bojovala ničením plantáží koky. Cíl je co nejvíce zničit rostliny koky, což způsobí nárůst ceny za následný kokain. A kokain si nebude moci dovolit každý, stane se drogou pro bohaté. Ač byly pole koky, spáleny, vymýceny nebo otráveny, a celkově se veškerá úroda snížili na polovinu, obchod s kokou pokračoval a nyní se pole obnovily zpět na rok 1990, a rozšiřování polí opět roste. (Wainwright, 2016)

Užívání kokainu se může stát velmi nákladným. Cena 1 gramu kokainu je v ČR od 1.500,- Kč až do 3.500,- Kč a jeho účinky nejsou tak dlouhé a intenzivní jako je tomu při užití pervitinu, možná z tohoto důvodu je v ČR oblíbenější pervitin.

Obrázek 7 Chemický vzorec kokainu

(zdroj: European Union Drugs Agency, © 2024)

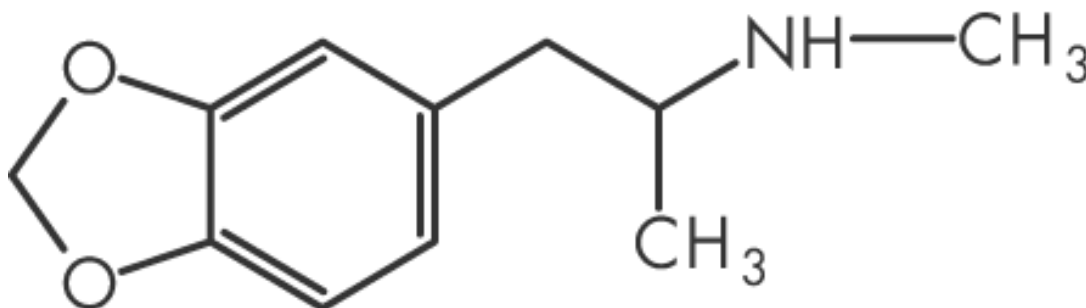
3.4 Methylenedioxyamfetamin

Methylenedioxyamfetamin (dále jen MDMA) slangově nazývaná droga extáze, se běžně ve společnosti narkomanů vyskytuje ve formě tablet. Zpravidla se používá jako odreagování, rekreaci na taneční párty. Prvotně byla tato chemická sloučenina využívána jako psychoterapeutický nástroj. Následně se začala zneužívat a pozoroval se velký nárůst užívání této drogy, který vedl k zákazu. Byla označena jako droga s vysokou náchylností ke zneužívání a bez lékařského použití. Jak název napovídá strukturálně se podobá stimulantům podobným na bázi amfetaminů a halucinogenům podobným meskalinu. MDMA vyvolává stimulaci, euforii, změny nálady. (Pitts a kol., 2018)

Historicky se nejvíce daří extázi v Austrálii, kde se vyskytuje ve formě prášku nebo ve formě tablet. Většinou se MDMA nelegálně vyrábí pomocí redukce formou, za použití

borohydridu sodného nebo amalgámem a samotný výrobek se připravuje za pomoci látek safrol nebo piperonal, kdy všechny chemikálie podléhají hraničním kontrolám. Jelikož jsou prekursorů k výrobě zakázané, tak se maskují, aby nebyly odhaleny hraniční kontrolou. V Austrálii bylo v letech 2012/2013 odhaleno sedm tajných laboratoří, které sloužily právě pro výrobu MDMA a bylo realizováno 12 záchytů, kdy osoby se pokoušeli propašovat prekursorů k výrobě MDMA, v celkové hmotnosti do 12 kg. (Collins a kol., 2016)

Extáze je velmi oblíbená u mladé generace, a právě v souvislosti se zábavou. Není však nic neobvyklého, že si pravidelný uživatel extáze tuto aplikuje sám doma a dívá se při tom na televizi. Extáze bývá ve formě tablem často i s logem nebo např. lístků podobným poštovním známkám. Cena jedné tablety se pohybuje od 200,- Kč až po 300,- Kč.

Obrázek 8 Chemický vzorec MDMA

(zdroj: European Union Drugs Agency, © 2024)

3.5 Primární drogová kriminalita

Primární drogová problematika je taxativně uvedena v trestním zákoníku v hlavě VII, kdy se jedná o ust. § 283 až § 288. Jedná se o ustanovení, ve kterém je uvedeno faktické nakládání s drogou, specifikace zakázané látky, nakládání se zakázanou látkou či přechovávání drog. Jedná se o obecně nebezpečné trestné činy, což vypovídá o úmyslu zákonodárce ochránit naši společnost před škodlivými vlivy trestné činnosti. Tento druh trestné činnosti vyžaduje vždy úmyslné zavinění. Nicméně ačkoliv nemůžeme pro výrobu drog legálně koupit prekursorů potřebné k výrobě drog, nemůžeme drogu vyrábět a nemůžeme ji dále distribuovat, užívání drog není nijak trestné. Nechvalně známou zemí, která se proslavila páchání primární drogové trestné činnosti je latinská část Ameriky. (Česko, 2024; vlastní, 2025)

V latinské části Ameriky se nachází drogový gang, místně nazvaný „Požírači dětí“. Tento se zabývá narkotickým průmyslem, kde se jedná o globální vysoce organizovaný podnik, který navrhuje, vyrábí, přepravuje, uvádí na trh a prodává čtvrtmiliardě spotřebitelů

po celém světě. Jejich roční příjmy jsou asi 300 miliard dolarů. Kdyby to byla země, zařadila by se mezi čtyřicet největších světových ekonomik. (Wainwright, 2016)

V drogovém světě mají spotřebitelé stejné požadavky jako lidé nakupující u různých obchodních značek, jakéhokoliv druhu. Vyhledávají recenze nových produktů, stále více preferují nakupování online, a dokonce požadují od svých dodavatelů určitou míru odpovědnosti za svůj produkt. Spotřebitelé nakupují drogy, ale i zbraně a ostatní zakázané položky prostřednictvím darknetu a nikoliv za peníze, ale platbu platí bitcoiny. Veškeré komunikace a transakce jsou tedy anonymní. Obchod s drogami má jednu velkou výhodu oproti společnostem s volně dostupným zbožím, a to poptávku. O tyto zakázané látky je velký zájem, který stále není uspokojen. (Wainwright, 2016)

Mezinárodní spolupráce je cesta k efektivnímu boji s primární drogovou trestnou činností, která ovlivňuje celý svět, jelikož je spojená s dalšími formami násilí. Cesta mezinárodních úmluv, seznam zakázaných látek a spolupráce jednotlivých útvarů v boji proti drogové trestné činnosti zefektivňuje možná nekonečný boj s pácháním drogové trestné činnosti.

3.6 Sekundární drogová kriminalita

Jakékoliv spáchání trestného činu za účelem získání omamných a psychotropních látek nebo prostředků ke koupi omamných a psychotropních látek, ale i další obstarání například jídla, oblečení apod., uživatelů drog. Tím se rozumí, že sekundární drogová problematika je například krádež věcí, kdy se odcizené věci následně zpeněží a za tyto peníze se pachatel zakoupí omamné a psychotropní látky. (Jelínek, 2021)

Na rozdíl od primární drogové trestné činnosti, se sekundární drogová trestná činnost obtížně vykazuje, jelikož se jedná o širší spektrum spáchaných trestných činů, jako je například protiprávní jednání Loupežné přepadení, Vydírání, Krádež apod. a často dochází k situacím, že pachatelé nedoznají pravý důvod svého jednání, ale schovávají se špatnou životní situací a například potřebu nákupu jídla. Z tohoto důvodu se statistika spáchané sekundární drogové trestné činnosti obtížně zpracovává a vykazuje. (Štefunková, 2019)

Zásadní změnou v historii České republiky v souvislosti s pácháním trestných činů pod vlivem omamných a psychotropních látek nebo za účelem získání těchto látek, byl rok 1989, kdy došlo ke změně režimu a lidem bylo poskytnuto více možností ve společnosti jako takové. Po roce 1989 byl vykazován nárůst kriminality vlivem užívání návykových látek.

A dospělá populace nebyla připravená na šíření omamných látek a dostatečně nepřipravila na tuto situace své děti, které díky větším možnostem a dostupnosti měly k těmto látkám přístup. (Rychtecký a Tilinger, 2017)

Užívání návykových látek může později vést až k tzv. návykovým a impulsivním poruchám. Tyto poruchy se zpravidla předcházejí páchání trestné činnosti v souvislosti s užívání návykových látek. Jedná se o poruchy, jako jsou například: patologické hráčství, kleptomanie, pyromanie a další. (Fischer a Škoda, 2014)

Závislý člověk na omamných látkách se často dostává do stavu, kdy nemá peníze a dostane se do existenční krize, která ho donutí k páchání trestné činnosti jako je například krádež. A následně místo toho, aby si z ukradených peněz zajistil životní potřeby, tak si zakoupí drogu, což je nekonečný kruh.

4 DÍLČÍ ZÁVĚR

Realitou dnešního prostředí v ČR je, že vypěstování rostliny konopí setého zvládne každý. Semena jsou volně dostupná na internetu a jelikož se jedná o plevel, rostlina nepotřebuje žádnou péči a vyroste. Hnojením zaléváním a dodržením pravidelnými rytmy pro rostlinu vytvoříme vhodné podmínky a odměnou za to je vyšší množství THC v rostlině. Rostlina lze zasázet uvnitř prostor, ale také kdekoliv na volném prostranství, proto je velmi náročně s nelegálním pěstováním bojovat. Jelikož je rostlinu „snadné“ vypěstovat, její cena je nízká, a z tohoto důvodu velmi dostupná. V praxi se často setkáváme s distribucí marihuany, a to zdarma, z tohoto lze usuzovat, že výrobci marihuany to mnohdy nedělají pro výdělek. Alespoň, že rostlina koky potřebná k výrobě kokainu nemá v ČR příznivé podmínky pro růst a musí se dovážet. Výrobní proces a následná distribuce v ČR je tak složitější a policejní orgány mají více možností, jak nelegální činnost zastavit či alespoň omezit.

Syntetické drogy, kterými jsou pervitin a MDMA se musí vyrobit z vhodných prekurzorů na vhodném skrytém místě, aby nedošlo k odhalení. Prodej prekurzorů je v ČR zakázán, tedy lidem, kteří nemají příslušné oprávnění k nákupu. A zveřejňování výrobního procesu je nelegální. Nicméně i přesto výrobu pervitinu „běžnou“ věcí. Jednou z cest získání této dovednosti, kterou je výroba pervitinu, je například ze strany přátel a známých, kteří již výrobu znají. Setkáváme se i s případy, kdy si za naučení této dovednosti člověk zaplatí a dalším zkoušením a opakováním se z učně stává mistr. Varna pervitinu se liší dle vyráběného množství, často lze přemístit v nákupní tašce. Její odhalení je tedy pro policejní orgány náročné. Co se týče MDMA se v ČR také vyrábí, ale dováží například z Nizozemí. Jeho cena je nízká a je tedy snadno dostupná. MDMA se dováží z okolních států a distribuce jsou rozšířeny na tanečních zábavách. Jedná se o obdobný způsob dokazování nelegální činnosti jako u kokainu.

Česká republika se řídí zákony v předmětné věci, o které práce pojednává se jedná o Trestní zákoník, Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád), zákon O policie České republiky a další. Policejní orgány se řídí interními akty řízení nebo metodikami a jsou schopni spolupracovat na mezinárodní úrovni. O zakázaných látkách, které by mohly sloužit jako prekursory k výrobě drog se vede evidence a měly by být pro obyčejného člověka nedostupné, i přesto se výroba a distribuce drog nesnižuje. Jak můžeme tedy nelegální výrobu a distribuci minimalizovat?

II PRAKTICKÁ ČÁST

5 DROGOVÁ PROBLEMATIKA A NÁZOROVÁ HLADINA VYBRANÝCH SKUPIN OSOB NA JEJÍ ŘEŠENÍ

Rozhovor jako výzkumná metoda lze vést třemi způsoby. První způsob rozhovoru je strukturovaná forma, v této metodě jsou otázky a alternativní odpovědi předem dány. Druhou variantou je nestrukturovaný rozhovor. Jedná se o otevřený rozhovor na dané téma. Tato metoda by mohla být v rámci této diplomové práce neefektivní, jelikož by se nedal rozhovor směřovat a nešlo by následně mezi sebou porovnávat zjištěné informace. V rámci výzkumné části byla vybrána forma polostrukturovaného rozhovoru, kde jsou jasně stanoveny otázky, které jsou následně participantem zodpovězeny. (Šafránková, 2011)

V praktické části diplomové práce je zvolena forma polostrukturovaného rozhovoru. Jedná se o kvalitativní metodu rozhovoru s participanty. Metoda je založená na komunikaci a interakci výzkumníka s participantem. U rozhovoru je důležité navození příjemné atmosféry, získání si důvěry participanta i přátelský vztah. Všechny tyto okolnosti mají vliv na kvalitu rozhovoru a jeho následného výsledku. Kvalitativní přístup byl zvolen z důvodu předpokladu nízkého množství participantů při zkoumání více aspektů. Předmětem rozhovorů bude interpretace zkoumaných otázek a následných odpovědí z pohledu participantů. Myšlenkou polostrukturovaného rozhovoru je získání informací hlubšího a širšího charakteru a následné porovnání dat mezi participanty. (Šafránková, 2011; vlastní, 2025)

Výzkumné otázky:

Výzkumná otázka č. 1:

Co přiměje závislého člověka na omamných a psychotropních látkách k vlastní výrobě drog?

Výzkumná otázka č. 2:

Jaký je efekt zákazu prekursorů, které by mohly sloužit k výrobě omamných a psychotropních látek?

Výzkumná otázka č. 3:

Existuje účinná obrana k zamezení odhalení nelegální výroby drog?

Výzkumná otázka č. 4:

Je snaha policejních orgánů k zamezení páčání trestní činnosti dostačující, co se týče nákupu prekursorů, převozu prekursorů a následné výroby drog?

Výzkumná otázka č. 5:

Donutil by vyšší trestní postih, za páčání nelegální činnosti závislého člověka na omamných a psychotropních látek, přestat s nelegální trestnou činností?

5.1 Oslovení participantů

V této kapitole jsou provedeny polostrukturované rozhovory se zástupci dospělých drogových uživatelů, kteří byli pravomocně odsouzeni za nelegální výrobu drog. Pomocí rozhovorů je intenzivně vniknuto do drogového prostředí, problematiky související s nelegální výrobou drog, úskalí této činnosti, závislosti na drogách, zjištění názoru na odpovědnost za trestní jednání a adekvátní postih za uvedenou činnost. Otázky jsou shodné pro všechny participanty a byl kladen důraz na jasnou formulaci. Z důvodu přesného zachycení odpovědí na dané otázky, byly rozhovory nahrány a následně doslovně přepsány.

Polostrukturovaný rozhovor byl zvolen jako vhodná varianta metody výzkumu, a to z důvodu, že nelegální výroby drog, na Územním odboru Přerov, se dopouští malá skupina lidí, alespoň dle zjištěných informací. V této malé skupině lidí je ještě menší skupina lidí, která je svolná poskytnout informace k nelegální trestné činnosti, které se dopouští. A z obdobného důvodu byla tato metoda zvolena k získání názoru protistrany, tedy příslušníků bezpečnostního sboru Police ČR. V rámci výzkumu byli osloveni policisté zabývající se předmětnou problematikou v okolí Územního odboru Přerov. Rozhovor byl proveden s policisty služebně zařazenými na Krajském ředitelství Olomouckého kraje, Odboru obecné kriminality, Územního odboru Prostějov, Oddělení obecné kriminality (dále jen OOK), Územního odboru Kroměříž, OOK a pro širší pohled na věc i členů Národní protidrogové centrály.

V rámci prováděného výzkumu bylo zpracování čtrnáct otázek pro participanty z drogového prostředí. Mimo níže uvedené výzkumné otázky byly drogoví participanté dotazováni na svůj věk, pohlaví, délku a druh užívání drog. Participanté nejsou nikterak blíže představeni, jedná se o osoby žijící v rámci působnosti Policie ČR, Územního odboru Přerov. V úvodu přednesené otázky nebyly zaneseny do zpracovaných výzkumných otázek, jedná se jen atribut sloužící k rozlišení participantů. Zbylé výzkumné otázky slouží ke splnění požadovaných cílů. Získané informace se následně vyhodnotí a porovnají. Pro přehlednost byly atributy věk, délka užívání drog a druh užívané drogy zaneseny do tabulky (viz tabulka 1).

Tabulka 1 Participanti výzkumu z drogového prostředí

	Věk (roky)	Délka užívání drog (roky)	Droga
Participant 1	53	19	Pervitin
Participant 2	37	17	Pervitin
Participant 3	39	10	Pervitin

(zdroj: vlastní, 2025)

Třináct otázek bylo zpracováno pro participanty bezpečnostního sboru Policie ČR. Tito byly dále dotazováni na věk, délku výkonu služby u Policie ČR a služební zařazení. Oslovení participanti pro přehlednost seřazeni v tabulce (viz tabulka 2), kde je u každého participanta uveden věk, délka služebního poměru a služební zařazení.

Tabulka 2 Participanti výzkumu z řad Policie ČR

	Věk (roky)	Délka služebního poměru (roky)	Služební zařazení
Participant 1	40	16	OOK Prostějov
Participant 2	37	17	OOK Prostějov
Participant 3	39	19	Národní protidrogová centrála
Participant 4	47	25	Národní protidrogová centrála
Participant 5	34	11	Odbor obecné kriminality Olomouc
Participant 6	43	13	Odbor obecné kriminality Olomouc
Participant 7	35	12	OOK Kroměříž
Participant 8	44	23	OOK Kroměříž

(zdroj: vlastní, 2025)

5.2 Způsob a průběh polostrukturovaných rozhovorů

Samotná realizace rozhovorů byla plánována v měsíci prosinci roku 2024, kdy byli vytyčeni participanti výzkumu z řad drogového prostředí, kteří byli předběžně kontaktováni a tito byli svolní s poskytnutím rozhovoru. Kolegové z řad Policie ČR byli kontaktováni v lednu roku 2025, tito i přes svou časovou vytíženost, byli ochotni rozhovor poskytnout. Rozhovory byly plánovány na konec měsíce února a začátek měsíce března. Způsob provedení, místo a konkrétní osoby byli osloveni předem z důvodu organizace času. S každým z participantů byl domluven předem stanovený čas a místo, vzhledem ke konkrétnímu participantovi, tak aby to všem zúčastněným vyhovovalo a byl zajištěn co největší psychický klid. S participanty z drogového prostředí bylo zvoleno neutrální místo v přírodě nebo v kavárně bez většího počtu lidí. S participanty ze strany Policie ČR, byla zvolena buď domácí atmosféra nebo kavárna, či venkovní prostranství, vždy bylo zvoleno místo bez hlasitých vnějších vjemů, a to z důvodu rušení výzkumu a dalších šumů co se týče nahrávání rozhovorů z důvodů dalšího doslovného přepisu.

Před samotným započítím polostrukturovaného rozhovoru vždy proběhlo pozdravení participanta, představení se, krátké seznámení s následujícím dějem, a to z důvodu navození příjemné atmosféry. Participant byli seznámeni s průběhem rozhovoru a samotným účelem, že se jedná o výzkumnou část diplomové práce. Dále byli srozuměni, že celý rozhovor je anonymní a průběh rozhovoru bude nahráván z důvodu následného přepisu. Z důvodu získání důvěry byli participant ujištěni, že po přepisu rozhovorů bude záznam smazán, aby nemohl být dále reprodukován.

Během rozhovoru byly participantům pokládány předem připravené otázky, a to srozumitelně a hlasitě, aby byly jasně pochopeny a předešlo se dalšímu do vysvětlování. Otázky byly seřazeny podle očekávaného vývoje skutečností u všech participantů. Zvukové záznamy byly po dokončení rozhovorů doslovně přepsány do elektronického textu, aby nedošlo k opomenutí podstatných skutečností. Na konci rozhovorů bylo participantům poděkováno za provedenou součinnost. Po provedení rozhovorů byly tyto následně doslovně přepsány v rámci doslovné transkripce, a to z důvodu následného vyhodnocování rozhovorů a pracování s textem.

5.3 Polostrukturované rozhovory

Otázky polostrukturovaného rozhovoru byly zaměřeny na páčání nelegální trestné činnosti související s výrobou drog v lokalitě působnosti PČR, Územního odboru Přerov. Otázky jsou zaměřeny jak na souvislosti se započatím páčání trestné činnosti, problematikou získání samotných prekursorů potřebných k výrobě drog tak následné užívání, distribuování a trestní postih za nelegální činnost. Otázky jsou primárně pokládány osobám dopouštějící se nelegální trestné činnosti výroby drog a pro získání větší perspektivy na danou věc byly vytvořeny otázky pro příslušníky PČR. Příslušníci bezpečnostního sboru odpovídají na obdobné otázky, ale z jejich pohledu, tedy orgánu činného v trestním řízení, za účelem potvrzení si zkoumané problematiky.

5.3.1 Rozhovor s osobami z drogového prostředí

V rámci rozhovoru byly osloveni tři participanti, kteří byli v minulosti trestáni za páčání trestného činu nelegální výroby drog. Místo působnosti mají v rámci Územního odboru PČR Přerov. Jedná se o osoby dlouhodobě užívající drogy, deset let a více, a těmto osobám je 53, 37 a 39 roků. Tedy lidé s bohatými zkušenostmi, o které se mohou podělit. Tito participanti projevíli zájem o navázání spolupráce. V rámci provedení rozhovoru bylo osloveno více participantů, ale tito spolupráci odmítly z důvodu neprozrazování vlastního know-how a obecně odmítavého postoje vůči policii její práci a celkově spolupráci „s někým koho neznají“. Jedná se o drogové prostředí, kdy žije téměř každý člen této komunity v jakési paranoie, že se policejní orgán dozví o páčání jejich trestné činnosti.

1. Přemýšlel/a jste nad výrobou drog, ještě před jejich užíváním?

Participant 1: Ne.

Participant 2: Ne, nepřemýšlel. Nutkání se naučit vařit na mě přišlo až v době, kdy jsem zvyšoval svou denní spotřebu a už jsem neměl finance na to, abych si mohl pervitin kupovat od jiných.

Participant 3: Nepřemýšlel. Nad výrobou drog jsem začal přemýšlet až v průběhu častějšího užívání.

2. Kdy a za jakých okolností jste došel/a do bodu rozhodnutí, drogu si sám vyrábět?

Participant 1: Ono to bylo takhle, já jsem byl ze začátku úplně proti drogám. Jenomže můj bratranec uměl vařit pervitin, ale neměl na to místo. Říkám si, je to rodina, tak pojď ke mně a já jsem ho ubytoval u sebe. On u mě pervitin vařil a mě to nevadilo, že to u mě dělá. Já jsem se to tehdy naučil, ale pervitin jsem neužíval. Jenomže jsem měl přítelkyni a ta ho občas užila, nakonec mě přiměla k tomu, abych si ho dal s ní. Já byl zvědavý, a proto jsem to zkusil. No a už to jelo, zážitky, úžasnej sex a byl ze mě postupem času uživatel pervitinu. No, a potom se bratranec odstěhoval a my neměli zdroj pervitinu. Já tehdy nikoho neznal, od koho bych si mohl pervitin koupit, ale uměl jsem ho uvařit. A tehdy jsem začal s výrobou, protože jsem chtěl mít tu drogu.

Participant 2: To jsem už v podstatě odpověděl už v předchozí otázce. Bylo to někdy po cca pěti letech užívání. To začalo moje temné období života. Policajti tehdy pobrali moje kamarády v rámci organizované skupiny a najednou jsem byl odkázán na jiný trh, kde to nebylo tak finančně výhodné. Nějaké znalosti jsem od svých známých během profetovaných let posbíral a začal jsem experimentovat, až do fáze, kdy jsem uvařil svůj první pervitin.

Participant 3: Poté, co jsem pervitin užíval a platil jsem za něj asi po 3 letech, tak jsem zjistil, kolik mě dávka stojí při pravidelném užívání, tehdy jsem si řekl, že bude levnější si drogu vyrábět sám.

3. Jakým způsobem získáváte prekursory potřebné k výrobě drog?

Participant 1: Já jsem si to kupoval. Ve Verkoně fosfor, jód, to normálně prodávali, po nějakém čase potřebovali Živnostenský list, ten jsem měl v oboru zámečnictví. Zámečník fosfor k práci nepotřebuje, ale to jim bylo jedno. Jinak lze fosfor získat ze sirek. Léky si kupuju v lékárně, ale je to omezené množství, vždy jen krabičku týdně, ale když se sejde pět lidí...

Participant 2: No pokud se mě ptáte na věci, které potřebuju k výrobě pervitinu, tak ty sháním, kde se dá. Prášky jsem nakupoval přes známého z Polska. Tam je to stále nejlepší, jelikož se nikdo na nic neptá a dá se tam sehnat kvalitní prášky za dobré peníze. Hromadu věcí seženu normálně v krámu s drogistickým zbožím a různě v hobby shopech. Pak jsou nějaké speciální věci jako fosfor a jód, a to jsem před nějakou dobou zkupoval z internetových bazarů. Teď už to tolik běžné není, protože se na to zaměřili policajti a po těch, co to prodávají, jdou. Dříve to bylo super, byly na toto specializované obchody a stačilo ukázat živnostenský oprávnění a měl jsem vše, na co jsem si vzpomněl. No už to není pravda.

Co za něco stálo, už je dávno pryč. Varný sklo jsem podělil po kámoších, co jsou zrovna teď v kriminále.

Participant 3: Léky s obsahem pseudoefedrinu nakupuji v lékárnách v Polsku, kde mám člověka, který mi prodá, tolik kolik potřebuji, a když je nejhůř, tak si balení léků zakoupím v lékárnách v ČR, ale to pouze ojediněle. Červený fosfor a další prekursory potřebné k výrobě pak získávám od osob, o kterých se dozvím, že těmito disponují, a mají je na prodej. S tím fosforem je problém, ale zatím jsem si vždy přes známé našel dostatečný zdroj. Dříve jsem červený fosfor a další prekursory získával na živnostenský list v prodejnách laboratorních potřeb, teď už to nechtějí prodávat.

4. Zkomplikovalo výrobu drog omezení prodeje potřebných prekursorů?

Participant 1: Určitě omezení léků snížilo četnost varů. S Fosforem to mám tak, že jsem si tehdy nakoupil velké množství, oni to prodávali po kilech po půl kilech, a to mi doposud vystačilo. Taký hodně udělá cena, u nás stojí léky 350,- Kč, ale v Polsku stejné léky seženete za 150,- Kč. To se projeví na finální ceně pervitinu. To si pak člověk rozmyslí, kde nakoupí.

Participant 2: Co si pamatuji, tak vždy to bylo nějak omezený, nebo aspoň byly nějak ztížené podmínky k nákupu takových věcí. Problém to je, ale vše se dá nějak vyřešit. Cesta je složitější, ale vždy si najdeme cestu. V podstatě kromě běžných věcí jako jsou rozpouštědla, kyselina a hydroxidy a další věci, si vše musím shánět z druhé ruky, nic neseženu jen tak v obchodě.

Participant 3: Samozřejmě, že zkomplikovalo, jelikož nákup těchto prekursorů takto stoupl na ceně jednou tak dražší jak předtím, myslím tím zejména červený fosfor.

5. Jakým způsobem se snažíte zůstat skrytý před odhalením nelegální trestné činnosti ze strany policejních orgánů?

Participant 1: To ne. Já jsem si furt myslel, že už mě brali jednou, a že teď jsou na řadě jiní. Já jsem pervitin vyráběl pro malou skupinu lidí také závislých na pervitinu, neměl jsem to pro výdělek a nedával jsem to nikomu koho neznám a vím, že není uživatel. Žiju v tom, že policii z těchto důvodů nezajímám.

Participant 2: Snažím se to moc nepřehánět, prostě si pořeším pro sebe a maximálně pro nejbližší kamarády. Jakmile se taková věc provalí, tak jste hned v hledáčku buď policajtů, nebo lidí, co neustále otravují a nedají pokoj, dokud něco nedostanou. Zkouším nedělat nic okatě, s kámošema komunikuji jen na nevysledovatelných apkách. Nic nedělám doma, když

motám, tak měním místa. Ideální je třeba někde v přírodě. Odpad pak rozhážu někde po kontejnerech a tak.

Participant 3: Zejména asi tím, že si vyrábím pervitin pro svou potřebu, a nikomu dalšímu jej nedávám ani neprodávám. Snažím se, aby o výrobě nikdo nevěděl. Mám zabeďněná okna, aby nikdo neviděl, co dělám a s pervitinem se dělím pouze s tím koho znám, nikomu nevěřím.

6. Máte svůj způsob ochrany před odhalením páčání trestné činnosti výroby drog?

Participant 1: Já se snažil u sebe nikdy nic nemít, myslím pervitin, kdyby přišla policie. Takže i když jsem někomu pervitin dal, tak jsem chtěl, aby si jej aplikoval u mě a nechodil s ním nikam. Aby nikdo nemohl říct, že pervitin má ode mě.

Participant 2: To už jsem tak nějak zmínil v předchozí odpovědi. Snažím se nebýt moc na očích. Snažím se, aby se o mě moc nevědělo. Mám kolem sebe jen okruh kamarádů, který znám a věřím jim.

Participant 3: Jediný způsob ochrany je asi to, že se nikdo nedozví, že pervitin vyrábím. Už jsem se nechal nachytat na odposleších, teď mám jedinou obavu z toho, že ke mně policie vtrhne a najde mi v domě varnu, kterou si tam třeba nechá můj kámoš a neřekne mi o tom.

7. Jsou i jiné způsoby zůstat skrytý před odhalením páčáním trestné činnosti?

Participant 1: Mlčet. Mít maximálně jednoho parťáka, omezená distribuce. Spíš vařit pro sebe než pervitin distribuovat.

Participant 2: Já preferuju takový, jaký jsem uvedl. Není to nic složitějšího, jen je potřeba držet se svých postupů a nevymýšlet přílišné novoty.

Participant 3: Pokud už by více lidí vědělo o tom, že pervitin vyrábím, tak dalším způsobem je nic neřešit přes telefon, ale osobně. A je riziko, že čím víc pervitinu prodám, tím rychleji se o mě dozví benga, jelikož ty fetky si kolikrát snaží zachránit svůj zadek tím, že na policii praskají.

8. Je odhalování nelegální výroby drog ze strany policejních orgánů efektivní?

Participant 1: Myslím si, že ano. Informátorů, kteří poskytnou informace, má policie dost.

Participant 2: No, jak se říká, s jídlem roste chuť. Myslím si, že hlavně policajti dopadnou takový ty, co se nebojí skrývat. Snaží se vydělávat, co to jde, a to pak jde hodně vidět. Policajti mají asi nějaké svoje postupy, podle mě se snaží udolat nějakého feťáka, který jim

pak pustí nějaké větší ryby. Asi to funguje, podrazáci byli, jsou a budou vždy a všude. Jak moc je to efektivní, těžko hodnotit.

Participant 3: Policajti zavřeli všechny mé kámoše, co pervitin vyráběli včetně mě, takže asi dobrý.

9. Myslíte si, že policejní orgány využívají, pro odhalení trestné činnosti, dostatečně všech svých oprávnění?

Participant 1: Myslím si, že ano. Asi by mohla zkomplikovat nakládání s drogami osobní prohlídka, tím myslím, že by byla legální, když máte, byť jen podezření v souvislosti s drogovou minulostí a osobní znalostí policejních orgánů. Napadá mě, jestli máte nějaký přístup k evidenci prodaných léků, že by se tím dalo zjistit více informací, jinak mě nic nenapadá.

Participant 2: To nevím, co mají všechno za oprávnění. Běžně používají ty sledovačky a napíchávají telefony. Co mají dalšího to nevím, možná mě napadá ještě třeba, že posílají nějaké provokatéry, ale s tím jsem se snad ještě nesetkal. Mě udělali na telefonech a sledování, takže za mě oprávnění využívají.

Participant 3: Jako já myslím, že jo akorát nevím, co všechno můžou. Vím, že mi nemůžou jen tak vletět do baráku. Že nás poslouchají na telefonu, už všichni víme. Co se týče osobní prohlídky tak mám za to, že taky musí mít zákonný důvod, takže asi tak. Co se týče toho telefonu tak ano, jinak nevím, zda mají více oprávnění.

10. Setkáváte se s komplikacemi při nákupu nebo převozu prekursorů sloužících k výrobě drog?

Participant 1: Nesetkal. Jezdil jsem i do Polska pro léky, ale nikdy jsem se nesetkal s kontrolou.

Participant 2: Co nekoupím běžně v obchodě, tak nákup takového sortimentu může být vždy problém. Největší problém je koupě červeného fosforu a prášků. Ostatní věci jsou relativně v pohodě. Držení nebo převoz léků z toho Polska, jak už jsem o tom mluvil, může být pro hodně lidí problém. Je to trestné. Je to o tom to risknout. Když si to nedovezu sám, tak musím zase někoho platit, případně ho pak musím vyplatit matrem, takže když si to dovezu sám, mám to nejlevnější. Červený fosfor aktuálně vždy poptávám po nějakých známých. Je to drahé, ale aktuálně nemám lepší přísun, ale s žádným problémem jsem se zatím nesetkal.

Participant 3: Já osobně ne. I když si nakupuji léky v Polsku a pokaždé se bojím nějaké kontroly ze strany policie nebo celní správy, tak jsem měl zatím asi štěstí. Poláci to nějak neřeší mi přijde, těm jde o prachy. Když narazím na lékárníka, který mi prodá třeba jen dvě krabičky, tak jdu o lékárnu vedle a koupím si třeba zase jen další dvě krabičky, a tak chodím, dokud nemám dostatek beden.

11. Jakým způsobem se bráníte před odhalením nákupu a převozu prekursorů?

Participant 1: Třeba když jsem jezdil do Polska tak jsem jel raději vlakem, abych se vyhnul případné silniční kontrole. Taky je dobré si léky rovnou vylupat a strčit si je do trenýrek případně u holek do kalhotek, tam policie třeba i nemůže.

Participant 2: V mém případě, když jedu z Těšína, tak jezdím vlakem a snažím se být nenápadný. Pěkně a čistě se obleču a snažím se být v klidu. Občas vlakem projdou celníci nebo policajti, tak ať působím normálně. Doteď jsem měl štěstí, tak snad to vydrží, co nejdýl. Nemám jiný způsob, jak se chránit.

Participant 3: Zejména využívám tajných skrýší ve vozidlech, ve kterých prekursory převážím, ale nikdy jsem ji naštěstí nepotřeboval, jelikož kontrola nebyla. Jinak se snažím dodržovat dopravní předpisy, ať na sebe neupozorním.

12. Je obtížná samotná realizace výroby drog, co se týče prostor či zabránění odhalení páchání trestné činnosti?

Participant 1: Prostor absolutně není problém. Já, kdybych neměl kde, tak řeknu nějakému uživateli pervitinu a ten mi to dovolí u sebe doma, za malý podíl. Jinak pervitin lze uvařit v malé koupelně, je fajn u toho mít tekoucí vodu a okno. Já už to dokážu uvařit potichu, kdy nikoho v bytě nevzbudím a s minimálním zápachem.

Participant 2: No, pokud u toho trochu přemýšlíte, tak víte, že děláte něco, co je trestné. Takže za mě ideální je vyjít si nějak do přírody, kde lidi nechodí a udělat si to tam. Nějakou dobu to zabere, ale není to žádná hrůza. Když si to dopředu připravím, tak ta výroba samotná pak trvá třeba hodinu a půl maximálně dvě hodiny. Pokud nejdu vidět, tak je to naprosto ideální. Není svědka, není trestu.

Participant 3: Realizace výroby pervitinu není nijak složitá, pokud nejsou bezpečné prostory, tak dávku pro svou potřebu jsem schopen prakticky vyrobit tzv. na koleně klidně i v přírodě, a to na tzv. přenosné varně. Vyrobit pervitin nějakém menším množství zvládnou v rámci šesti hodin, asi. Samozřejmě si můžu určitou přípravu udělat doma a tím ušetřím čas samotného varu.

13. Jaké okolnosti by Vás donutili přestat nelegálně vyrábět drogy?

Participant 1: Ze zdravotních důvodů bych přestal. Ale pokud se to myslí skrze případný trestní postih, tak kdybych určitě věděl, že půjdu do výkonu trestu odnětí svobody, tak bych nevařil.

Participant 2: Snížení prodejní ceny mezi dealery. Je to takové zbožné přání, což asi nikdy nenastane. Je to drahé a už to nedává to, co to kdysi dávalo. Každý se to snaží šidit, aby na tom vydělal co nejvíce. To je špatná cesta. Dříve to bylo takové komunitní a dnes je to jen kšeft.

Participant 3: Asi vážný zdravotní stav nebo velmi vysoký trest odnětí svobody, tím myslím, výkon trestu odnětí svobody alespoň 3 let.

14. Je pro Vás motivací přestat vyrábět drogy trestní postih?

Participant 1: Určitě ano. Kdybych věděl, že jsem nikdy nebyl chycený, tak si vařím normálně dál, ale teď kdyby mě chytli tak jdu určitě na 5 roků, takže to je pro mě motivace pervitin nevařit. A kdyby byly trestní postihy nastaveny trochu jinak, myslím tím, kdyby mě za první prokázání výroby pervitinu poslali do vězení na třeba jen na rok, tak bych už nikdy nevařil. Ale já jsem dostal jen podmínku, takže nic, a vařil jsem pervitin dál. Myslím, si, že kdyby byly tresty přísnější, třeba 2-3 roky natvrdo do výkonu, tak by tento trest odradil většinu těchto vaříčů a distributorů pervitinu. Závěrem chci uvést, že mám podmínku a kdybych se dopustil znovu trestné činnosti tak jdu sedět snad na 8 roků, takže se teď všemu vyhýbám, co jsem uváděl bylo předtím, než mě řešila policie, tedy rok zpětně.

Participant 2: Vyrábět možná jo, ale užívání to asi ne. Je to prostě závislost jako každá jiná. Umět vyrábět je prokletí, kterého se těžko zbavíte. Budete doufat, že o vás nikdo neví, ale pojedete dál. Alespoň co se týče mě. Naštěstí po posledním projednání ze strany policie mi bylo řečeno, že mi hrozí až 12 roků odnětí svobody, tak jsem varu nechal a pervitin si pouze kupuji.

Participant 3: Aktuálně se asi výše trestu odnětí svobody nebojím, soudy jsou mírné při výroku trestu. Byl jsem trestaný a dostal jsem podmínku, takže pohoda. Je chci uvést, že teď se trestné činnosti vyhýbám, co jsem uváděl, je minulost, za kterou jsem byl potrestán.

5.3.2 Rozhovor s příslušníky bezpečnostního sboru

K provedení polostrukturovaného rozhovoru byli vybráni příslušníci z řad bezpečnostního sboru PČR, kteří jsou služebně zařazeni v okolí působnosti PČR, Územního odboru Přerov. Jelikož se jedná o sousední lokality, kde je prováděn předmětný výzkum a je dán předpoklad,

že daná problematika bude stejná nebo velmi obdobná. Jedná se o participanty, kteří jsou zařazeny na problematice Toxi a mohou tedy věcně přispět k dané zkoumané problematice. Participanti byli k rozhovoru vybráni zcela náhodně. Jedná se o osoby různého věku a dobou služby více jak deset roků, tedy zkušených policistů. Oslovení participanti okamžitě projevíli zájem vyjádřit svůj vlastní názor na danou problematiku a spolupráce s těmito byla bez jakýchkoliv problémů.

1. Z jakého důvodu, si závislý člověk na drogách, začne vyrábět drogy sám?

Participant 1: Já se domnívám, že hlavní důvod jsou finance a pokud si člověk závislý na pervitinu vyrábí pervitin sám, tak ho přijde levněji, a ještě si případně přivydělá dalším prodejem.

Participant 2: Silnější postavení v komunitě. Drogy pro sebe a okolí prakticky zdarma, jelikož vyrobený pervitin prodá se ziskem.

Participant 3: Je to levnější, není závislý na shánění drogy, u které neví její původ a čistotu účinné látky, primárně hlavně za účelem zisku, a aby měl pro sebe.

Participant 4: Dostupnost drog prakticky kdykoliv potřebuje, i přes počáteční investice je to levnější.

Participant 5: Zejména finanční zisk z následného prodeje vyrobených drog. Téměř neomezený přístup k drogám.

Participant 6: Nižší cena a vyšší kvalita konečného produktu. Člověk, který je na drogách závislý se zpravidla pohybuje ve stejné společnosti. Pokud drogy začne vyrábět, má kolem sebe i několik ověřených odběratelů a tím pádem i okamžitý odbyt vyrobených OPL.

Participant 7: Dle mého názoru k tomu dojde z důvodu přeskočení výrobce a snížení nákladů na pořízení drogy. V případě výroby je droga levnější, dále může dojít ke snaze prodeje zbylé drogy za účelem zaplacení nákladů na výrobu. Může se jednat o krok drogově závislého člověka směrem k soběstačnosti a zajištění vlastní obživy. Může také dojít k tomu, že v případě výroby není závislý na osobě prodejce, kdy nalézt distributora nemusí být v některých vrstvách jednoduché. Ale primární důvod jsou finance.

Participant 8: Aby ušetřil, minimalizace postihu při nákupu drog od jiných dealerů.

2. Je nelegální výroba drog, spojená i s jejich samotným užíváním, ze strany výrobce?

Participant 1: Domnívám se, že ano.

Participant 2: Téměř určitě. Jen výjimečně existuje osoba, která drogy vyrábí čistě za účelem zisku.

Participant 3: V drtivé většině jsou výrobci a distributoři drog také jejich uživatelé.

Participant 4: Ano.

Participant 5: U převážné většiny případů tomu tak je. Málokdy se najdou osoby, které se na výrobě drog určitým způsobem podílí a uživateli drog nejsou.

Participant 6: Výrobce nemusí být nutně vždy uživatel drog, ale zatím jsem se setkal pouze s těmi výrobci, co drogu užívají.

Participant 7: V drtivé části případů tomu tak je. Z uživatele se stal výrobce za účelem ukojení svých potřeb. Takový případ není vysoce latentní a společenská škodlivost sice je, ale není taková jako v případě výrobce, který vyrábí za účelem generování zisku. Výrobce ne uživatel není tak častý jev, ale v případě, že tomu tak je, nejedná se o prodejce širokému spektru odběratelů a možnost odhalení takového výrobce se snižuje.

Participant 8: Ano je.

3. Domníváte se, že je efektivní zákaz projede prekursorů potřebných k výrobě drog?

Participant 1: Ano. Ono to bylo vždy nějak omezené, ale nelegální výroba si vždy našla cestu. Je potřeba prekursory hlídat a dále zpřísnovat opatření proti nelegálnímu zneužívání.

Participant 2: Vždy se najde cesta k jeho získání. Ale určitě je to lepší varianta, než kdyby nebyl hlídáný vůbec, takže ano.

Participant 3: Ano, pokud jsou prekursory z většiny jako prekursor k výrobě drog používány, například léky s obsahem pseudoefedrinu, je na místě jejich regulace nebo evidence, úplný zákaz asi ne.

Participant 4: Tak, jak je na území ČR nastaven, tak ano.

Participant 5: Co se týče výroby drog tak ano.

Participant 6: Ano.

Participant 7: Efektivní samozřejmě je, nicméně jako ve všech porušení zákona narážíme na lidský faktor, kdy dochází k selhání lidského faktoru. Tímto vzniká černý trh prekursorů, nebo v málo sofistikovaných případech dochází k obcházení, a to nákupy v zahraničí, popřípadě zapojení odběratelské sítě k nákupu léčiv, popřípadě jiným obdobným způsobem.

Tedy ano, domnívám se, že zákaz je efektivní, avšak dodržování a kontrola nemůže být stoprocentní.

Participant 8: Co se týče ČR tak ano, v rámci evropské unie určitě ne.

4. Dal by se prodej prekursorů potřebných k výrobě drog více omezit, zpřísnit kontrolovat?

Participant 1: Ano, vždy se dá něco vylepšit.

Participant 2: Určitě ano. Schengenský prostor zcela zlegalizoval pohyb těchto látek přes hranice a vzhledem k rozdílné právní úpravě v jednotlivých státech, je tento pohyb věcí zcela nekontrolovatelný, proto by byla na místě patřičná právní úprava k zamezení převozu těchto látek.

Participant 3: Ano, každá regulace a zpřísnění znesnadňuje výrobcům obstarat prekursory k výrobě drogy.

Participant 4: V ČR kontrola prakticky pouze ze strany Policie ČR, a to je málo.

Participant 5: Ano, zejména by se musela změnit legislativa v rámci EU ohledně prodeje prekursorů, potřebných k výrobě drog. V ČR je to nastavené asi dobře, i když existují způsoby, jak zákaz obejít. Samotný problém se skrze otevřené hranice musí řešit v rámci celé Evropské Unie.

Participant 6: Myslím si, že v současné době je kontrola v ČR dostatečná. Například prodej léku s pseudofedrinem je omezen prodejem jedné krabičky léku na osobu týdně, což chápu. Lze to i obejít, když máte kamarády, ale s tímto se již těžko bojuje, ale samozřejmě něco více omezit nebo kontrolovat lze snad vždy.

Participant 7: Prodej prekursorů je efektivní i teď, avšak jak bylo řečeno, selhává lidský faktor. Nejsnáze lze selhání popsat v případě červeného fosforu. V České republice není používán žádnou firmou, a to vzhledem ke konci firmy Solo Sušice, kdy červený fosfor se používá pouze k výrobě zápalek. Přesto se i ten nejmenší výrobce drog, k této látce dostane a má ho pro svou potřebu k užívání. Tedy se bavím o tom, že tento musí být odcizen, odprodán v jiné zemi, první selhání, převezen přes hranice, do České republiky a přes mnoho úrovní pře prodán. Tedy dle mého dochází pouze k tomu, že 100% účinnost systému kontroly a dodržování není reálně možná.

Participant 8: Ano dal, ale k tomuto je zapotřebí přijetí legislativy, která by tato omezení uvedla do praxe. Tím myslím zákaz prodeje v jiných státech, oznamovací povinnost, přísnější dohled nad prodejem a oprávnění pro PČR například možnost osobní prohlídky, byť při podezření z převozu prekursorů.

5. Je schopna Policie České republiky efektivně zamezit nákupu nebo převozu prekursorů k výrobě drog?

Participant 1: Ne. S otevřenými hranicemi to prostě není možné.

Participant 2: Samotná PČR ne. Může pouze znepříjemnit život za převoz, případně nákup, ale rozhodně ne mu zamezit.

Participant 3: Myslím si že ne, jedná se o latentní kriminalitu, která musí být vyhledávána a aktivně rozpracována s vynaložením značného úsilí.

Participant 4: Může ho omezovat, ale nemyslím si, že efektivně. Je to byznys, dokud bude poptávka, a ta byla, je a bude, tak bude nabídka.

Participant 5: Policie ČR je schopna efektivně zamezit nákupu nebo převozu prekursorů k výrobě drog, ale úspěch této snahy závisí na efektivní spolupráci mezi různými orgány, národními a mezinárodními institucemi a na pokračujícím zlepšování detekčních a monitorovacích schopností. Je to problém, který se musí řešit mezinárodně a na takovou spolupráci nemá PČR lidské kapacity, dle mého názoru.

Participant 6: Ne. Policie odhalí minimum osob, které převážejí prekursory k výrobě drog. Policie odhalí cca jen 0, 2 % všech obchodů s drogami.

Participant 7: Tato možnost je zcela nereálná, a to jak z důvodu schengenského prostoru, dále i v případě kontrol na hranicích není možné kontrolovat všechny vozidla a všechna místa. Tedy policie není schopná stoprocentně kontrolovat dovoz a vývoz, je však schopna lidem tuto činnost znepříjemňovat.

Participant 8: Pokud se nejedná o látky, které podléhají speciálnímu nákupu a oprávnění k držení tak ne.

6. S jakou formou obrany proti odhalení nelegální trestné činnosti výroby drog se setkáváte?

Participant 1: Anonymizované aplikace pro komunikaci, či internet obecně. Darknet je síť s nekonečnými možnostmi, které se těžko hlídají ze strany policejních orgánů.

Participant 2: Konspirativní jednání ze strany pachatelů.

Participant 3: Časté měnění telefonních čísel a mobilních přístrojů, půjčování aut z autopůjčoven, přesouvání bydlišť a objektů k výrobě drog, nelegální doklady, bezhotovostní platební styk, osobní schůzky pachatelů v uzavřených obydlích.

Participant 4: Utajované jednání prostřednictvím Darknetu, komunikací na nesledovatelných soc. sítích, virtuální měna.

Participant 5: Častá změna místa výroby, motorových vozidel, mobilních zařízení. Kamerové a jiné ochranné systémy, které jsou využívány ze strany výrobců drog.

Participant 6: Nelegální odběr elektrické energie, maskování značné spotřeby u indoorových pěstíren konopí. Časté změny míst pro výrobu. Výroba na odlehlých místech. Častá výměna telekomunikačních zařízení. Používání šifrované komunikace. Specifická dorozumívací hesla při komunikaci.

Participant 7: Zastírání trestné činnosti je velmi nápaditá činnost, která se zdokonaluje s počtem případů odhalení osoby vaříče v minulosti. S každým odhalením se stává zkušenější a konspirace jeho činnosti je efektivnější. Bohužel policejní práce se neposouvá tak efektivně, jako konspirace pachatelů. Lze hovořit o kontrole své činnosti v telekomunikačním provozu, zastírání místa varny, která lze provozovat například za jízdy kamionové dopravy, stěhování bydliště, var vždy na jiném místě. Dále lze hovořit o výběru klientely, kdy dochází k vyřazení osoby z odběratelů na základě předchozí výpovědi osoby při komunikaci s policií. V neposlední řadě policie stěžuje moderní doba jako kamerové systémy, nekontrolovatelné mobilní aplikace a jiné prostředky pachatelů.

Participant 8: Pachatelé se snaží zůstat skrytí a nenápadní. Mění se mobilní telefony, pořizují si kamerové systémy a jsou prostě obezřetní ve svém jednání.

7. Je výrobce drog schopen zůstat neodhalen ze strany policejních orgánů?

Participant 1: Ano, pokud je lepší než já. Co mám zkušenost, tak vždy došlo k nějakému úniku informací a já jsem se o nelegální výrobě dozvěděl, ale samozřejmě nevím, zda jsem objevil všechny.

Participant 2: Vždy je to závislé na samotném postavení policejního orgánu, ale hlavně zkušenosti a zarputilosti samotného policisty. Obecně jsem, ale přesvědčen, že výrobce drog nedokáže nikdy zůstat neodhalen.

Participant 3: Ano.

Participant 4: Ne, u výrobce široká možnost odhalení v rámci procesu výroby, a to nákupu prekurzorů, chemikálií, proces výroby a následné distribuce, jelikož to dělá to pro zisk. Čím víc osob o tom ví, tím větší možnost odhalení.

Participant 5: Výrobci drog jsou velmi opatrní, používají sofistikované způsoby, aby zamezili své odhalení, mají dostatečné zdroje k tomu, aby se vyhnuli odhalení. Výrobci drog mohou dočasně zůstat neodhaleni ze strany PČR, z dlouhodobého hlediska je to nemožné.

Participant 6: Ano.

Participant 7: Každá osoba jednou udělá chyby a dokonalý zločin neexistuje, je však velká pravděpodobnost, že takový pachatel bude dlouhou dobu nedohledatelný, ale s jídlem roste chuť, s množstvím vyrobené drogy vzniká větší síť odběratelů, popřípadě finanční stopa. Způsobu dekonspirace takového výrobce drog může být několik, protože nikdo není neomylný, ale ano, odhalení některých výrobců vyžaduje velké úsilí.

Participant 8: Pokud má potřebné znalosti a schopnosti práce policejních složek tak ano. Ale z dlouhodobého hlediska si myslím, že to není možné.

8. Má nelegální výroba drog přímou souvislost s následnou distribucí vyrobených drog?

Participant 1: Samozřejmě, proč by taky jinak drogy člověk vyráběl nelegálně.

Participant 2: Zcela jistě. Bez poptávky není nabídka.

Participant 3: Ano. Nikdy jsem se nesetkal s tím, že by drogy někdo vyráběl jen pro sebe a nepředával je dalším osobám.

Participant 4: Samozřejmě, málokdo si vyrábí jen pro sebe, to je nerentabilní, výroba pro zisk.

Participant 5: Ano má. Bez distribuce by vyrobené drogy neměly svůj finanční účel.

Participant 6: Bezpochyby.

Participant 7: Ve většině případů k tomu tak je. Jen v malém množství osoba výrobce nepokračuje v distribuci vyrobených drog. Každá vyrobená droga navíc generuje zisk, tedy musí být prodána. A takto si lze zajistit prostředky na další výrobu. Jen málo výrobců prodává všechnu drogu jednomu odběrateli. V takovém případě se ve většině případů jedná o organizovanou skupinu.

Participant 8: Ano má. Je to prostě byznys. Kdyby vaříč vše spotřeboval zase jen sám, tak nemá peníze na další nákup prekurzorů, to by musel mít finanční hotovost, z které by si výrobu financoval, ale postrádá to smysl, jelikož by si mohl drogu prostě koupit. Snad by musel být nějaký nadšenec a výroba drog jeho koníčkem, ale to je velmi nepravděpodobné.

9. Využívají policejní orgány dostatečně všech svých oprávnění k zajištění důkazních prostředků proti pachateli, dopouštějící se nelegální výroby drog?

Participant 1: Ano, ale není problém v oprávněních, ale v možnostech využití technických prostředků.

Participant 2: Ano, avšak v této věci jde spíše problém s nedostatečnými technickými možnostmi PČR.

Participant 3: Ne. Spousta možností nasazení operativně pátracích prostředků je značně náročná na čas a lidské zdroje, které musí například audio nebo video techniku vytěžovat, vést činnost agenta apod.

Participant 4: Ano.

Participant 5: Někde ano, někde ne. Setkávám se s případy, které evidují na okresních kriminálkách, že využití operativně pátracích prostředků je minimální. Nepřisuzuji tento fakt konkrétnímu policistovi, ale spíše nedostatečným personálním a materiálním zajištěním.

Participant 6: Záleží vždy na konkrétním útvaru a na konkrétním policistovi, co se mě týče tak ano, jsou ale kolegové, kteří všech prostředků nevyužívají, nemyslím si, že je problém v tom, že by to nešlo.

Participant 7: Domnívám se, že ano. Avšak získat věc, informaci, či jiný prostředek nesoucí upotřebitelnou důkazní hodnotu a zároveň uchovat zákonnost takového prostředku není nikterak jednoduchá. Současný právní systém spíše napomáhá osobám pachatelů než policejnímu orgánu. Nicméně oblast Toxi je asi jediná policejní činnost, kde lze využít oprávnění policie ve velkém množství a takřka vždy, a to díky mezinárodním úmluvám.

Participant 8: Domnívám se, že ano. Je to samozřejmě případ od případu, ale každopádně když je potřeba tak není problém prostředky využít.

10. Je pro osobu dopouštějící se nelegální výroby drog obtížné zajištění prostoru potřebného k výrobě drog?

Participant 1: Vůbec ne.

Participant 2: Vůbec ne. Malovýroba je prakticky nenáročná na prostor.

Participant 3: Ne, drogy mohou být vyráběny v jakémkoliv prostředí v domácích podmínkách.

Participant 4: Ne, je možno vyrábět prakticky kdekoliv, chata, les, sklep, pronájem jakýchkoliv prostor.

Participant 5: Není.

Participant 6: Ne, drogy lze jednoduše vyrábět i v jakémkoliv menším bytě.

Participant 7: Ne není, takové místo může být kdekoliv. Jak již jsem uvedl, že zkušeností kolegů lze vyrábět drogy i za jízdy, lze varnu během hodiny přemístit na jiné místo. Například osoba jednoho z realizovaných vaříčů vlastnila varnu, kterou ukládal do pečlivě uspořádaných kufříků na nářadí, aparáty této varny měl pečlivě vyčištěné a připravené k převozu na místo určení. Výroba může pak proběhnout na místě, kde takto učinit jde.

Participant 8: Není, toto lze zajistit jednoduše.

11. Vytvořil byste nové oprávnění orgánům činným v trestním řízení nebo rozšířil stávající, za účelem efektivnějšího získání důkazních materiálů, při páčání trestné činnosti nelegální výroby drog?

Participant 1: Určitě ano. Napadá mě prohlídka nebytových prostor, bez předchozího souhlasu státního zastupitelství případně soudu, samozřejmě v odůvodněných případech.

Participant 2: Oprávnění jsou dle mého dostatečná, spíše je třeba tyto oprávnění novelizovat, a hlavně zjednodušit a zrychlit jejich vyžadování.

Participant 3: Asi ne, spíš důslednější využívání již stávajících oprávnění.

Participant 4: Oprávnění bych nechal klidně stejné, já vidím problém jinde. Spíše bych některé pravomoci bych delegovat z dalších složek (např. OSZ, soudy) na Policii ČR, urychlení řízení, flexibilita, na povolení sledování, na povolení odposlechů se čeká v řádu dnů, snížení byrokracie. Nyní policista napíše podnět a pošle ho státnímu zástupci s kopií spisu, státní zástupce po několika dnech napíše návrh a zašle vše s kopií spisu soudci, soudce o několika dnech napíše příkaz, a i s kopií spisu tento zašle zpět policii. Podle mě by stačil jeden papír, na který by se všichni vyjádřili. Další nesmysl vidím ve výslechu svědka, nyní osoba vypovídá ve věci třikrát nejprve na Úřední záznam, poté jako svědek na policii a poté jako svědek u soudu, je to dublování úkonů.

Participant 5: Oprávnění ne, spíše technické vybavení speciálních útvarů PČR.

Participant 6: Ano, např. sledování dle §158d trestního řádu a odposlech dle §88 a §88a trestního řádu by měly být dosažitelné i při nižší trestní sazbě.

Participant 7: Vylepšení policejní práce lze vždy, ale nemyslím že je to aktuálně na místě, takže ne. Efektivnější variantu vidím spíše v oprávnění, jako spíš o vylepšení a hlavně proveditelnost. K požadavku k získávání informací se zapojuje několik článku policie, justice, mezinárodních organizací atd. Byrokracie takových úkonů bývá také velmi složitá a výsledek bývá velice nejistý, chtělo by to celou věc urychlit a snížit byrokracii.

Participant 8: No určitě. V odůvodněných případech bych povolil sledování osob a věcí, osobní prohlídku a prohlídku minimálně nebytových prostor bez předchozího souhlasu státního zástupce nebo soudce.

12. Je současný trestní postih za nelegální výrobu drog dostačující?

Participant 1: Myslím si, že ano.

Participant 2: V trestním zákoníku ano. Reálně při soudních, či mimo soudních, jednáních absolutně nedostatečný.

Participant 3: Ano.

Participant 4: Domnívám se, že ano.

Participant 5: Ano.

Participant 6: Ano naprosto.

Participant 7: Vzhledem k informacím, kdy mají být tresty naopak v budoucnu sníženy, musím uvést, že dostatečné. Následky, které drogy způsobují, jsou devastující jak pro rodiny osob, okolí osob, zdravotnictví, ekologii a dalších odvětví lidského života jsou ohromné a málokdo nad takovými následky dopodrobna přemýšlí. Každý uživatel, distributor, či výrobce naopak bude tvrdit, že tresty jsou drakonické. Nicméně uživatel omamných a psychotropních látek je ve většině případů uživatelem do konce života. Lze hovořit o tom, že je černým pasažérem pro společnost a jak víme, vyloučení takové osoby není možné. Takže ano, tresty jsou dle mého adekvátní.

Participant 8: Ne. Bylo by zapotřebí vyšších postihů, aby se pachatelům nevyplatilo drogovou trestnou činnost páchat.

13. Jaký trestní postih, by donutil závislého člověka na drogách, zanechat nelegální výroby drog?

Participant 1: Závislost je silnější, než jakýkoliv trest, takže žádný trest by člověka neodradil.

Participant 2: Takový prakticky neexistuje.

Participant 3: Žádný. Trestní postih je jen jeden důvod, proč zanechat výroby drog. Výše trestní sazby není směroplatná.

Participant 4: Nemyslím si, že by byl nějaký takový postih. Nelegální činnost nevyřeší finanční postih, jelikož tyto osoby nemají nic majetného, podmínka, veřejně prospěšné práce jsou také k ničemu. Další věc je, že po výkonu trestu je z osobní zkušenosti patrné velké procento recidivy.

Participant 5: Asi žádný.

Participant 6: Zkušenosti z Asie, kde za obchod s drogami hrozí i doživotní tresty ukazují, že takový postih nejspíše neexistuje.

Participant 7: Bohužel závislost trestní postih nevyléčí. Nicméně nečinnost a přehlížení takového jednání taky není možná. Proto si nemyslím, že trest je rozhodující. Nicméně i jeden případ vyléčeného na sto závislých i po výkonu trestu je dobrá statistika. Tresty jsou dle mého adekvátní, jen se špatně pracuje s motivací osob. Ze zkušenosti vím, že sehnat drogy v případě, že osoba ve vězení pracuje, není nijak složitá a takový člověk neabstínuje

i ve vězení. Tedy si myslím, že léčba není o trestu, spíše o motivaci a hledání cesty. Co se týká podmíněných trestů je úspěšnost nápravy také minimální, ve většině případů po několika měsících legálního života dochází k návratu k nelegální činnosti, a tedy podmíněné tresty, jako prostředek restorativní justice, ztrácí svůj smysl.

Participant 8: Výkon trestu odnětí svobody, alespoň na 5 roků.

5.4 Vyhodnocení rozhovorů

Provedený výzkum byl zaměřen na zodpovězení výzkumných otázek, kdy dotazovaní participantů byli z drogového prostředí a zkušenosti příslušníci bezpečnostního sboru Policie ČR. Participantů výzkumu se v některých ohledech shodovali, ale také jsem se setkal s protichůdnými názory.

K výzkumné otázce č. 1 (Co přiměje závislého člověka na omamných a psychotropních látkách k vlastní výrobě drog?), se pojila otázka č. 1 a 2 participantů z drogového prostředí a otázka č. 1 a 2 participantů z řad bezpečnostního sboru. U osob dopouštějících se nelegální výroby drog, a i dle názoru členů policie ČR je výroba drog spojena s užíváním drog ze strany samotného výrobce. Kdyby se tito výrobci nestaly závislé na drogách nezačali by samotné drogy vyrábět. A důvod výroby drog se participantů z obou skupin shodovali, až na participanta z drogového prostředí č. 1, že jsou finance. Participantů dopouštějících se nelegální výroby drog č. 2 a 3 uváděli, že samotná droga je vyjde levněji, participant z drogového prostředí č. 1 uváděl, že vyrobení nesouviselo s penězi, ale protože byl závislý a neznal nikoho kdo by drogy prodával „*Já tehdy nikoho neznal, od koho bych si mohl pervitin koupit*“, a proto drogu vyráběl. Tedy odpověď na výzkumnou otázku č. 1 je závislost a finance.

K výzkumné otázce č. 2 (Jaký je efekt zákazu prekursorů, které by mohly sloužit k výrobě omamných a psychotropních látek?) se vztahovali otázky rozhovoru č. 3 a 4 u participantů z drogového prostředí a 3,4 a 5 u participantů z řad bezpečnostního sboru. Participantů se shodovali v odpovědích, kdy uváděli, že prekursory k výrobě drog dříve sháněly ve specializovaných obchodech. V současné době z důvodu omezení prodeje tento nákup v ČR není možný. Takže participant č. 2 a 3 uvedl, že mají známého, který jim potřebné prekursory shání v Polsku a participant č. 1 uvedl, že si léky kupuje postupně v lékárnách v ČR, a to za pomoci přátel „*Léky si kupuju v lékárně, ale je to omezené množství, vždy jen krabičku týdně, ale když se sejde pět lidí...*“ a fosfor získává ze sirek, z tohoto lze vyvodit, že vyrábí pervitin v menším množství pro svoji potřebu

a pravděpodobně několik přátel. Participanti z drogového prostředí se dále shodli, že omezení prodeje prekursorů zkomplikovalo výrobu drog. Participanti z řad PČR se jednoznačně shodovali v názoru, tedy odpovědích na otázky č. 3,4 a 5, kdy odpověděli, že omezení prodeje prekursorů je efektivní varianta snížení výroby drog. Dále, že by se dal více omezit prodej prekursorů a na otázku č. 5 bylo odpovězeno, že Policie ČR není schopna efektivně zamezit nákupu a dalšímu nakládání s prekursory. V otázce č. 6, byly zmiňovány otevřené hranice ČR, a možnosti, což souvisí s nákupem a převozem prekursorů, kdy samotná Policie ČR není schopna kontroly. Zákaz prodeje prekursorů potřebných k výrobě drog je tedy v České republice efektivní, pachatelé tohoto trestného činu, si ale opět našli cestu k získání těchto látek, a to v zahraničí.

K výzkumné otázce č. 3 (Existuje účinná obrana k zamezení odhalení nelegální výroby drog?) se vztahovali otázky u participantů výrobců drog č. 5, 6 a 7 a o příslušníků Policie ČR otázky č. 6,7, a 8. Participanti z drogového prostředí uvedli, že se obecně snaží zůstat skrytí před zraky policejních orgánů, ale také před uživateli omamných látek, kteří jsou pro ně potenciální riziku prozrazení jejich nelegální činnosti. Vyrobený pervitin prodávají pouze svým přátelům, aby nedošlo k prozrazení, kdy participant č. 2 uvedl: „*Jakmile se taková věc provalí, tak jste hned v hledáčku buď policajtů, nebo lidí, co neustále otravují a nedají pokoj, dokud něco nedostanou*“. Samotnou výrobu provádějí skrytě, mění místa výroby, aby se o tomto nikdo nedozvěděl a komunikují na skrytých aplikacích. Participant č. 3 uvedl: „*Jediný způsob ochrany je asi to, že se nikdo nedozví, že pervitin vyrábím*“. Participanti potírající páchání předmětné nelegální trestné činnosti se s protistranou shodovali v konspiračních chování, jako je měnění telefonů a telefonních čísel, změna místa výroby a utajování výroby, skrytá komunikace, což je odpověď na otázku rozhovoru č. 6 pro Polici ČR. Následující otázce č. 7 jsem se setkal s rozporuplnými odpověďmi kdy 5 participantů odpovědělo, že pachatel dopouštějící se nelegální výroby drog nemůže zůstat skrytý před zraky policejních orgánů a tři participantů odpověděli, že může. Participant č. 8 uvedl: „*Pokud má potřebné znalosti a schopnosti práce policejních složek, tak ano. Ale z dlouhodobého hlediska si myslím, že to není možné*“. Na otázku č. 8 odpověděli participantů z řad policie, že výroba omamných a psychotropních látek má souvislost s jejich následnou distribucí. Tato otázka byla zařazena z důvodu, že samotná distribuce drog je jedna z hlavních cest objasňování páchání trestného činu nelegální výroby drog. Odpověď tedy na třetí výzkumnou otázku je, že dle odpovědí participantů č. 1, 3, 6, Policie ČR na otázku rozhovoru č. 7 účinná obrana existuje, jelikož si myslí, že

pachatel dokáže zůstat skrytý před orgány Policie ČR, nicméně zjištěná obrana je utajení nelegální výroby drog, změny místa výroby, skrytí výroby, utajená komunikace a omezená distribuce drog.

K výzkumné otázce č. 4 (Je snaha policejních orgánů k zamezení páčání trestní činnosti dostačující, co se týče nákupu prekursorů, převozu prekursorů a následné výroby drog?) byla odpověď na otázku vyhodnocena na základě otázek rozhovoru s participanty dopouštějící se výroby drog a jim položených otázek č. 8,9,10,11,12, ve kterých se shodovali téměř ve všech aspektech, u otázky č. 11 ojediněle uvedli různé možnosti ukrytí se před policejními orgány, kdy převládá názor využití železniční dopravy, a to z důvodu vyhnutí se policejní kontroly a většího psychického klidu. Participant č. 3 k převozu využívá osobní vozidlo se zabudovanou skrýší na léky, kdy předpokládá, že případná policejní kontrola skrýš neodhalí. Dále participanti uvedli, že policejní orgány jsou efektivní při odhalování nelegální výroby drog, využívají dostatečné svých oprávnění a uvedli, že není problém nákup prekursorů v zahraničí a převoz. Následný výrobní proces drog není žádný problém, co se týče místa. Z pohledu dotazovaných příslušníků Policie ČR se odpovědi shodují v tom, že prostor pro výrobu drog není problém. Co se týče otázky č. 9 pro členy policejního sboru, jsou odpovědi rozporupné, policisté z Oddělení obecné kriminality v Prostějově uvedli, že je problém s technickými prostředky, dále z rozhovoru bylo zjištěno, že policisté oprávnění nevyužívají z důvodu, které uvedl participant č. 3: *„Spousta možností nasazení operativně pátracích prostředků je značně náročná na čas a lidské zdroje, které musí například audio nebo video techniku vytěžovat, vést činnost agenta apod.“*. Participant č. 5 uvedl, že oprávnění se méně využívají na okresních odděleních obecné kriminality a jako důvod uvedl: *„Nepřisuzuji tento fakt konkrétnímu policistovi, ale spíše nedostatečným personálním a materiálním zajištěním“*. Ostatní dotazovaní, uvedli, že oprávnění využívají. K novým oprávněním, tedy otázce č. 8 uvedli tři z osmi dotazovaných příslušníků Policie ČR, že by chtěli nové oprávnění, kdy participant č. 1 uvedl: *„Napadá mě prohlídka nebytových prostor, bez předchozího souhlasu státního zastupitelství případně soudu, samozřejmě v odůvodněných případech“*. Participant č. 6 uvedl: *„Ano, např. sledování dle §158d trestního řádu a odposlech dle §88 a §88a trestního řádu by měly být dosažitelné i při nižší trestní sazbě.“* a participant č. 8 uvedl: *„V odůvodněných případech bych povolil sledování osob a věcí, osobní prohlídku a prohlídku minimálně nebytových prostor bez předchozího souhlasu státního zástupce nebo soudce“* kdy se oprávnění setkávají. Policejní orgány mají možnost využívat své oprávnění a ve většině případů je využívají, jsou takřka bezmocní při

hledání nebo vytipování prostoru určeného pro výrobu drog. Samotný proces hledání výroby drog je už na každém policistovi a jeho schopnostech a využívání všech dostupných prostředků. Co se týče nákupu a převozu precursorů, je tento proces pro pachatele snadný a pro policii těžko kontrolovatelný a odhalitelný. Nicméně odpověď na výzkumnou otázku č. 4 nalezneme u odpovědí participantů z drogového prostředí u otázek 8 a 9, kdy shodně uvádějí, že policejní orgány jsou efektivní a využívají své oprávnění.

K výzkumné otázce č. 5 (Donutil by vyšší trestní postih, za páčání nelegální činnosti závislého člověka na omamných a psychotropních látek, přestat s nelegální trestnou činností?) se vztahovali otázky participantů z drogového prostředí č. 13 a 14 a otázky participantům z řad bezpečnostního sboru č. 12 a 13. Participant č. 1 a 3 dopouštějící se nelegální výroby drog uvedli, že kdyby měla výroba drog negativně ovlivnit jejich zdraví, tak by výroby a zanechali. Participant ze stejného prostředí č. 2 uvedl: „*Snížení prodejní ceny mezi dealery, každý se to snaží šidit, aby na tom vydělal co nejvíce*“, kdyby byla tedy droga levnější a kvalitní, tak by ji sám nevyráběl, ale kupoval si ji. K následnému trestu participant č. 1 a 2 uvedli, že výkon trestu odnětí svobody je pro ně motivací, participant č. 3 uvedl: „*Aktuálně se asi výše trestu odnětí svobody nebojím, soudy jsou mírné při výroku trestu. Byl jsem trestaný a dostal jsem podmínku, takže pohoda*“ a nemá tedy strach z trestního postihu. Dotazovaní příslušníci Policie ČR uvedli, že neexistuje trestní postih, který by závislého člověka odradil od páčání zkoumané trestné činnosti až na participanta č. 8, který uvedl: „*Výkon trestu odnětí svobody, alespoň na 5 roků.*“. Ale při otázce č. 12, zda je trestní postih dostačující se opět participant č. 1 až 7 shodli, že dostačující je. Participant č. 8 uvedl: „*Bylo by zapotřebí vyšších postihů, aby se pachatelům nevyplatilo drogovou trestnou činnost páchat*“. Ze získaných informací na základě rozhovorů převládá názor, že žádný trestní postih by člověka závislého na drogách nedonutil přestat s páčáním nelegální činnosti. Zobrazení názorů na trestní postih je na obrázku (viz obrázek 9).

Obrázek 9 Procentuální vyobrazení názoru na trestní postih

(zdroj: vlastní, 2025)

6 STRATEGIE SMĚŘOVÁNÍ ČINNOSTI POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY PRO DALŠÍ OBDOBÍ V BOJI S DROGOVOU PROBLEMATIKOU

Analýza vystihující slabé a silné stránky, příležitosti nebo hrozby daného tématu. Jedná se o metodu využívající se především ve strategickém projektovém řízení a dalších oblastech businessu, ale také při analýze, což je případ této diplomové práce. SWOT analýzou byly komplexně vyhodnoceny klíčové faktory zkoumané věci a na základě provedeného kvalitativního výzkumu byly vytyčeny všechny čtyři stránky zkoumané věci a byl navrhnut směr, kterým by se měla Policie ČR vydat.

6.1 SWOT analýza zjištěných informací

SWOT analýza vytvořená na základě zjištěných informací za pomoci provedeného kvalitativního výzkumu ze stran drogově závislých osob dopouštějící se nelegální výroby drog a příslušníků bezpečnostního sboru Policie ČR. V rámci zjištěných informací byla vytvořena tabulka vnitřních a vnějších faktorů, silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb. K uvedeným faktorům stránek SWOT analýzy je vytyčena váha a důležitost nebo hodnocení každého faktoru pro následně vypočítání finální hodnoty.

6.2 Metoda brainwriting

Výběr faktorů potřebných k provedení SWOT analýzy, byl vytyčen z polostrukturovaných rozhovorů s participanty a přiřazení vah k těmto faktorům bylo provedeno za pomoci metody brainwritingu.

Jedná se o metodu podobnou společensky známější metodě, brainstorming. Metoda brainwrtiting je užívána za účelem získání potřebných názorů, bez vnímání dalších subjektivních názorů. Jednotlivci si zapisují na papír vlastní názory na danou věc, zabývají se tím tedy samostatně. Následně připravené papíry kolují celou skupinu provádějící brainwriting a zapisují své názory. (Tiefenbacher, 2010)

V rámci stanovení vah faktorů SWOT analýzy, byla sestavena skupina, která se skládala s šesti komisařů 1. a 2. oddělení obecné kriminality v Přerově, se zaměřením na problematiku TOXI. Účastníci dostali prostor na vyjádření se k závažnosti a důležitosti jednotlivých faktorů a po následném vyhodnocení provedené metody brainwritingu, byly stanoveny uvedené váhy (viz tabulka 3).

Tabulka 3: SWOT analýza boje proti drogám

vnitřní faktory	silné stránky				slabé stránky			
	Kvalifikovaní zaměstnanci	0,3	5	1,5	Materiální zajištění	0,2	-2	-0,4
	Oprávnění Policie ČR	0,2	4	0,8	Personální zajištění	0,3	-5	-1,5
	Informátoři	0,1	2	0,2	Obsáhlá byrokracie	0,2	-4	-0,8
	Operativně pátrací činnost	0,2	3	0,6	Uvědoměli spoluobčané	0,1	-1	-0,1
	Mezinárodní úmluvy	0,2	4	0,8	Inovace	0,2	-3	-0,6
	SOUČET	3,9			SOUČET	-3,4		
vnější faktory	příležitosti				hrozby			
	Kontroly na hranicích	0,1	3	0,3	Inovativní chování	0,1	-1	-0,1
	Snížení byrokracie	0,3	3	0,9	Pašování prekursorů	0,3	-3	-0,9
	Mezinárodní spolupráce	0,2	4	0,8	Anonymizované aplikace	0,2	-4	-0,8
	Informování o nákupu	0,2	2	0,4	Kontrolní orgány	0,1	-2	-0,2
	Prevence proti užívání drog	0,2	4	0,8	Trestní postih	0,3	-5	-1,5
	SOUČET	3,6			SOUČET	-3,5		

(zdroj: vlastní, 2025)

6.3 Faktory SWOT analýzy

SILNÉ STRÁNKY

Kvalifikovaní zaměstnanci: Personální zajištění kvalifikovaných a zkušených příslušníků bezpečnostního sboru. Jedná se o policisty, kteří již mají dostatečné zkušenosti a dovednosti zvládat náročnou všestrannou práci, která se týká práci v terénu, sledování, vedení informátora a například zadržování osob, tak dovedností ke zvládnutí byrokracie k zažádání použití operativně pátracích prostředků. Bez tohoto personálního zajištění by další uvažování na postupem policejních orgánů nemělo smysl.

Oprávnění Policie ČR: Soubor dosavadních udělených oprávnění orgánu činného v trestním řízení, které na jedné straně narušují svobodu osob, ale na straně druhé dopomáhají dovést trestní řízení ke sdělení obvinění, a to s oporou zajištěných důkazních materiálů.

Informátoři: Osoby poskytující relevantní informace policejnímu orgánu. Jedná se o osoby často s trestní minulostí, pohybující se v závadovém prostředí, které jsou schopny získat důležité informace na základě důvěry pachatelů k předmětným informátorům.

Operativně pátrací činnost: Jedná se o prostředky zakotvené v příslušném zákoně, které dopomáhají policejnímu orgánu k získání důkazních materiál v rámci prověřování trestné činnosti. Operativně pátrací prostředky může využívat konkrétní policista nebo se využívají ve spolupráci specializovaného útvaru Policie ČR.

Mezinárodní úmluvy: Úmluvy pomoci, kterých lze v rámci mezinárodní dohody využívat oprávnění Policie ČR, ačkoliv prověřovaný trestný čin nedosahuje určité trestní sazby. V rámci prověřování drogové trestné činnosti se často mezinárodní úmluvy využívají při žádostech k nařízení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, kdy dle trestního řádu se odposlechy mohou využívat jen pokud se jedná o řízení o zločinu s horní hranicí trestní sazby osm let. Pomocí mezinárodní úmluvy může být nařízen odposlech i pro řízení o přečinu s horní hranicí sazby pět let.

SLABÉ STRÁNKY

Materiální zajištění: Operativně pátrací činnost, jako je například sledování osob a věcí souvisí i s materiálním zajištěním, například kamerovým systémem, drony atd.. Bez zabezpečení této techniky není Policie ČR schopna využívat všechna tyto oprávnění.

Personální zajištění: Nejen na Územním odboru Přerov, ale i v jiných krajích ČR se setkáváme s podstaty lidí na odděleních. Bez personálního zajištění nebude policie ČR schopna využívat veškeré oprávnění, které má k dispozici, a to z důvodu lhůt trestního řízení a závažnosti jiné trestné činnosti s „vyšší prioritou“.

Obsáhlá byrokracie: Byrokracie u Police ČR, je obdobná jako v jiných odvětvích státního aparátu. Veškerá činnost, žádost, úkon a další, musí být úředně sepsán, kdy často dochází k dublování činnosti. Dochází ke kopírování spisů, ač jsou všechny vedeny v elektronické podobě a vyřízení určitých žádostí způsobuje průtahy v trestním řízení. Dále se policejní orgány setkávají s případy, že než se vyřídí Příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního zařízení, tak konkrétní osoba pachatele, již má nové telekomunikační zařízení a proces se opakuje.

Uvědomělí spoluobčané: Zajištění prostoru k výrobě drog není problém, nicméně zavedením kvalitnějšího preventivního programu zaměřeného na okolnosti výroby drog, by mohlo pomoc běžnému člověku rozpoznat případnou trestnou činnost, a tu následně oznámit policejnímu orgánu.

Inovace: V moderní době 21. století, kdy existují chytré mobilní telefony s aplikacemi, drony s kamery a vše je k dostání ve velmi krátké době, není Policie ČR z důvodu daného rozpočtu, výběrovému řízení a ostatních procesů, držet krok s pachatelem trestné činnosti, který se snaží tyto technologie využívat.

PŘÍLEŽITOSTI

Kontroly na hranicích: Otevřené hranice s sebou přinesly i řadu nevýhod a policejní orgány nejsou schopny efektivně kontrolovat veškerý provoz. Nicméně naší technologické době by se mohl vytvořit bezpečnostní systém, který by byl schopný zjistit četnost konkrétních vozidel na hraničních přechodech. Vozidla by se mohla spárovat s evidencí policie, zjistit majitele, jeho trestní minulost a informace dát na vědomí. V tomto případě se jedná o osobu již trestanou za výrobu a distribuci drog, která má na svoji osobu nebo rodinné příslušníky registrované vozidlo, a vozidlo jezdí několikrát do měsíce do Polska. Systém předá informaci policejnímu orgánu a tento vozidlo zkontroluje.

Snížení byrokracie: Elektronické vedení spisů k možnosti nahlédnutí i pro soudy. Elektronické žádosti, které lze zasílat datovou schránkou nebo případně jeden formulář, na který se vyjádří všichni zúčastnění.

Mezinárodní spolupráce: Navázání spolupráce s okolními státy, k případně kontrole pachatelů páčající trestnou činnost v ČR, ale případně včasné kontroly při nákupu prekursorů za hranice ČR. Tato spolupráce již existuje, ale zpravidla se za ní skrývá náročná byrokracie, myšlenka je spolupráci zjednodušit.

Informování o nákupu: Nákupy léků s obsahem pseudoefedrinu, semínka rostlin THC nebo jiných produktů s předpokladem jejich zneužití, by mohly být vedeny v systému, který pošle informace na vědomí policejnímu orgánu.

Prevence proti užití drog: Prevence proti drogám již je v ČR zavedena. Nicméně v diplomové práci ji zdůrazňuji, jelikož jak vyplývá z rozhovorů, kdyby nebylo závislých nebyli by výrobci drog. Je zamyšlení inovace programu prevence či rozšíření programu.

HROZBY

Inovativní chování: Pachatelé trestných činů mají často technologický náskok před orgány policie a tento je policie těžko schopna dorovnat.

Pašování prekursorů: Nedostatek policejních hlídek spojených s nedostatkem oprávnění, vede ke snadné cestě, jak prekursory získat v zahraničí a dovést do ČR.

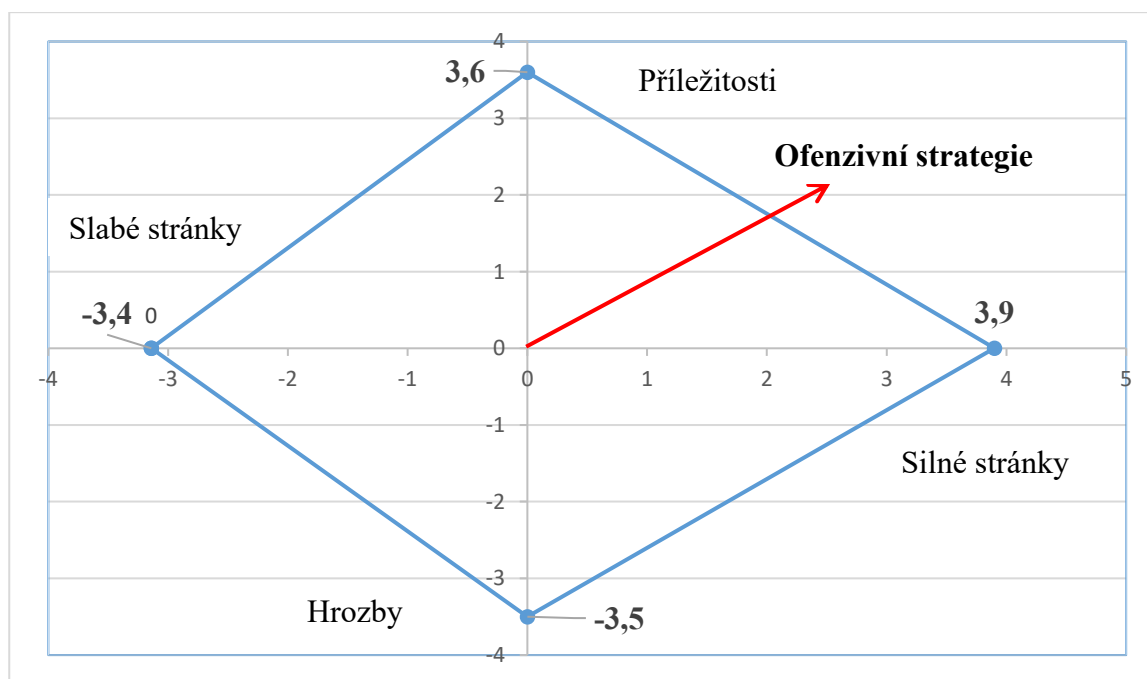
Anonymizované aplikace: Policie disponuje technologickými možnostmi, pomocí kterých je schopna zajistit zájmovou komunikaci důležitou pro trestní řízení. Nicméně není schopna kontrolovat všechny vyvinuté aplikace, přes které lze nějakým způsobem komunikovat.

Kontrolní orgány: Prekursory k výrobě drog mají omezený prodej, přesto se vždy najde způsob, jak tyto látky získat. Navýšením kapacit kontrolních orgánů by mohlo více znepříjemnit nelegální prodej těchto látek.

Trestní postih: Trestní postih za spáchání přečinu nelegální výroby a distribuci drog je jeden rok až pět nebo peněžitý trest, realita je podmínka a peněžitý trest. Výrobce tento trest neodradí a trestnou činnost páchají znovu. Nastavení výkonu trestu odnětí svobody by mohlo výrobce spíše odradit od trestné činnosti, avšak v současné době se uvažuje spíše o zmírnění trestu.

6.4 Shrnutí SWOT analýzy

Výše uvedené hodnoty, získané vynásobením hodnot faktorů a příslušných vah ke každému faktoru, byly zaneseny do grafického zpracování (viz obrázek 10), pro lepší vyjádření výsledných hodnot. Z uvedených výpočtů a grafického znázornění vyplývá, že výsledek SWOT analýzy je zaměřen do ofenzivní strategie.

Obrázek 10 Grafické vyjádření výsledku SWOT analýzy

(zdroj: vlastní, 2025)

Z výsledků SWOT analýzy je patrné, že by se měla Policie ČR, v rámci prověřování drogových trestných činů, zaměřit na své silné stránky ve spojení s příležitostmi. U silných

stránek a příležitostí byly stanoveny nejvyšší hodnoty, které poukazují, jakou strategii v dalším vývoji by měla Policie ČR zvolit.

6.5 Návrhy a doporučení

V silných stránkách má Policie ČR jasně stanovená pravidla, a to od přijaté uchazeče přes Základní odbornou přípravu a celkovou průpravu již jako plnohodnotný příslušník bezpečnostního sboru. Policie ČR se řídí dle platných zákonů České republiky, kde má jasně definovaná oprávnění, které může za určitých podmínek využívat. Díky mezinárodní spolupráci vznikly i úmluvy v rámci prověřování drogových trestných činů, jelikož drogová problematika je globální problém, které dopomáhají shromažďovat procesně upotřebitelné důkazní materiály a dovést tak trestní řízení, ke sdělení obvinění. Kvalifikovaní zaměstnanci jsou hlavním pilířem práce Policie ČR. Pokud by měla Policie ČR více kvalifikovaných lidí, byla by schopna vyprodukovat více výsledků. V dnešní době však Policie ČR není schopna konkurovat soukromému sektoru a jejich finančnímu ocenění zaměstnance, proto se nabízí varianta jiných benefitů k namotivování dalších uchazečů, z kterých se stanou plnohodnotní pracovníci, a tím se rozšíří i možnosti Policie ČR v rámci rozkrývání trestných činů. Dále by byla zkvalitněna i operativně pátrací činnosti, jelikož by se do prověřování lidí mohlo zapojit více osob, čímž by se získal čas na nasazení operativně pátracích prostředků a s tím související zadokumentování zjištění skutečností. Co se týče mezinárodních úmluv, tak v dnešní době čelí Evropa jiným rizikům a boj s drogami, je stále téma, ale není hlavní. V rámci zkoumané věci se nabízí rozšíření mezinárodní spolupráce a upevnění vztahů minimálně se sousedními zeměmi, předávání informací a spolupracování při hraničních kontrolách.

V rámci příležitostí se Policii ČR nabízí investice do materiálního a personálního zabezpečení, za účelem zvýšení frekvence kontrol na hranicích. Mezinárodní spolupráci posílit vztahy mezi zeměmi a zvýšení oprávnění jak Policie ČR, tak i bezpečnostních složek okolních zemí, například se nabízí prohlídka nebytových prostor tedy motorového vozidla, při důvodném podezření bez předchozího souhlasu státního zastupitelství nebo soudu. Na místě je i zamyšlení se nad preventivním programem v rámci předcházení užívání drog, tento program již funguje a hledá se cesta, jak zamezit užívání drog nebo vyléčit závislého člověka, což je nelehký úkol. Preventivní program je již zanesen do programu Základních škol, zde bych navrhl program zintenzivnit. V neposlední řadě je na místě inovování do programů pro potřeby policie ČR, který by dopomohly získávat přinejmenším poznatky

k páčání drogové trestné činnosti, a tímto způsobem pomoci zefektivnit práci Policie ČR. Jedná se například o informování o opakovaném nákupu léků s obsahem pseudoefedrinu, chemických pomůcek, ale i o nákupu Toulenu, semínek marihuany apod.. Veškeré navrhované řešení naráží na investici do systému, který „funguje“ a další investování v dnešní době by byl zřejmě problém. Nicméně snížení administrativní zátěže, s kterou se zaměstnanci Policie ČR potýkají, by dopomohlo k ušetření času, který lze využít v jiných odvětvích trestního řízení a tato varianta by mohla ještě k tomu finance na rozpočet Policie ČR ušetřit.

7 DISKUSE K DOSAŽENÝM VÝSLEDKŮM A NÁVRH OPATŘENÍ V BOJI PROTI DROGÁM

Diskuse vychází z údajů zjištěných v rámci výzkumné části uvedené v praktické části této diplomové práce. Polostrukturovanými rozhovory byly zodpovězeny výzkumné otázky týkající se drogové kriminality v rámci Policie ČR, Územního odboru Přerov. Byla stanovena SWOT analýza ke zjištění strategického směru, kterým by se měla Policie ČR dále ubírat. Formou diskuse jsou popsány vybrané aspekty dané problematiky a zhodnoceny z jednotlivých pohledů na předmětné zkoumání.

Dosažené výsledky

Provedeným výzkumem byly zjištěny aspekty, ve kterých by se mohla práce policie zlepšit, a ve kterých naopak odvádí dobrou práci. Ačkoliv polostrukturovaný rozhovor nebyl zaměřen, na nelegální výrobu konkrétní drogy, tak všichni oslovení participantů z řad bezpečnostního sboru, mluvili o nelegální výrobě pervitinu. V rozhovorech dále byla zmínka o pěstování konopí, což odráží realitu. Česká republika je velmoc ve výrobě pervitinu a policie nelegální varny a distribuci pervitinu řeší nejčastěji, dále je rozšířeno pěstování a užívání konopí, které je ve společenském měřítku, co se týče závažnosti, za pervitinem. Výzkumem bylo zjištěno, že nákup prekursorů potřebných k výrobě pervitinu není žádný problém a dosti v tomto směru napomáhá prodej léku v Polsku. Následný převoz prekursorů, i když je zakázáno tyto mít u sebe, taktéž není, pro výrobce drog, problém, jelikož policie nemá dostatečné prostředky a možnosti na kontrolu tohoto protiprávního jednání. Zajištění prostoru pro výrobu drog, bohužel není obtížné, jelikož se pervitin může vyrábět prakticky kdekoliv. Ale následná distribuce pervitinu odhaluje veškeré zákoutí nelegální trestné činnosti a Policie ČR může v tomto bodě, například za pomoci operativně pátracích prostředků, získávat důležité poznatky a důkazní materiály, které může dále využít v rámci trestního řízení. Kdy k tomuto všichni participantů z drogového prostředí uvedli, že policie odvádí dobrou práci.

Lokalita

Česká republika je dlouhodobě hlavním producentem metamfetaminu (pervitinu) v Evropě. Na území České republiky se v roce 2016 podařilo zachytit 261 nelegálních výroben pervitinu. A léčiva s obsahem pseudoefedrinu byla dovážena převážně z Polska. (Evropské monitorovací centrum pro drogy a závislost, 2018)

Výzkumná část diplomové práce byla zaměřena na Polici ČR, její činnost a bylo navrženo opatření. Rozhovory, s partickanti z řad drogového prostředí, bylo zjištěno, že nákup léků s obsahem pseudoefedrinu potřebných pro výrobu pervitinu a také nákup červeného fosforu, rovněž potřebného pro výrobu pervitinu, se zprostředkovává v zahraničí, a to konkrétně v Polsku. Územní odbor Přerov, tedy konkrétně město Přerov je vzdáleno od Těšína, tedy nejbližšího Polského města, cca 120 kilometrů, lze předpokládat, že obdobná sorta lidí dopouštějící se drogové trestné činnosti, bydlištěm na Moravě, jezdí také nakupovat zakázané látky do Polska. Nicméně navrhované opatření, navržená pro Policii ČR jako celek, nemusí být přínosné pro policejní oddělení například ze západu České republiky, a to z důvodu vzdálenosti a následného prodražení finálního produktu.

Nastavená oprávnění

Z provedeného výzkumu vyplývá, že oprávnění policejního orgánu jsou dostačující. Někteří členové bezpečnostního sboru poukázali na nedostatečnost materiálního zabezpečení a jiní navrhovali oprávnění nová. Výzkum byl prováděn na úrovni okresních oddělení obecné kriminality, Odboru obecné kriminality a Národní protidrogové centrály, na nedostatek materiálního zabezpečení poukázalo oddělení obecné kriminality v Prostějově. Lze se domnívat, že se mohlo toto oddělení setkat s určitou prioritou „vyšší bere“, a tedy, že materiální prostředky v daný moment využívala Národní protidrogová centrála nebo Odbor obecné kriminality a nebyly možné tyto využít k jiným potřebám. Policie ČR tedy dostatek prostředků pravděpodobně má, tyto se pravidelně využívají, ale bohužel se lze setkat se situací, že prostředky nejsou. Lze konstatovat že, u Policie ČR není praktikovaná politika nákupu velkého množství materiálu, který se nebude pravidelně využívat, ale případně bude k dispozici. Policejní útvary se dělí dle krajských ředitelství a výzkum této diplomové práce byl proveden v Olomouckém kraji, Oddělením obecné kriminality v Kroměříži a s Celorepublikovým útvarem, ač se jedná o tři rozdílné územní, odpovědi na oprávnění a využívání operativně pátracích prostředků byla obdobná, je tedy pravděpodobné, že podobné závěry výzkumu, by sem mohl zjistit i například v Karlovarském kraji.

Rozsáhlá administrativa

Česká republika jako samostatný stát se vyvíjel jako i ostatní státy v Evropě. Byly stanoveny zákony, které se musí dodržovat dále práva a povinnosti občanů. Byli zřízeny nezávislé soudy a dokazování vinny spočívá na nashromážděných důkazních materiálech, které byly získány legální cestou. Celý tento proces je dokumentován, a i v dnešní elektronické době jsou vyžadovány kopie fyzického spisu, žádosti, návrhy, příkazy v listinné podobě.

Například povolení k provedení domovní prohlídky, obdobně je to u prohlídky nebytových prostor, kdy vykonání této prohlídky je oprávněn předseda senátu a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce. Příkaz musí být vydán písemně a odůvodněn. (Úplné znění zákona č. 40/2024 Sb., trestní zákoník, 2024)

Realita je taková, že policejní orgán vydá podnět k vydání návrhu, státní zástupce vydá návrh a soudce Příkaz k vykonání domovní prohlídky. Je to boj s byrokracií, s kterými se setkáváme napříč republikou a jinými odvětvími státního sektoru. Policie ČR má, co se týče personálního zajištění stále podstaty lidí, administrativní práce spíše přibývá. Je na místě zhodnotit vážnost jednotlivých dokumentů a tyto razantně zredukovat. Snížením administrativní zátěže by zjednodušilo policejní práci, snížila by se zátěž administrativy na každého policistu, což by znamenalo snížení požadovaného počtu policistu v rámci Policie ČR.

Limity výzkumu

Diplomová práce má své limity a konkrétně praktickou část. Byla zvolena forma kvalitativního výzkumu, jelikož formou dotazníku by nebylo reálné oslovit participanty z řad drogového prostředí. Oslovení participanti z řad drogového prostředí v rámci Územního odboru Přerov, Policie ČR, jsou známy policejnímu orgánu, konkrétně komisařům 1. oddělení obecné kriminality v Přerově. Tito byli trestně stíháni za nelegální činnost nedovolenou výrobu a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, ale nebyli trestáni za majetkovou trestnou činnost nebo násilnou trestnou činnost. Jedná se o osoby z drogového prostředí, které se řadí k těm „slušnějším“. Lze se domnívat, že z tohoto důvodu poskytly informace pro účely výzkumu diplomové práce, ale je k zamyšlení, zda uvedli úplnou pravdu o páchání své trestné činnosti. Je tedy pravděpodobné, že provedený výzkum bude i přes navození adekvátní atmosféry k rozhovoru, parciálně zkreslený a výsledky výzkumu tedy rovněž. Také je na místě vzít v úvahu, že pokud nám ti „slušnější“ pachatelé řekli pouze neúplnou pravdu, tak oslovení participanti, kteří účast na polostrukturovaném rozhovoru odmítli, mohou celou věc vidět jinak a výsledky rozhovorů by mohly přinést odlišné odpovědi. Z tohoto důvodu byl proveden rozhovor s participanti z řad bezpečnostního sboru z okolí Územního odboru Přerov, kteří se svými odpověďmi shodovali s participanti z řad drogového prostředí, ale samozřejmě v některých směrech i rozcházeli.

Zefektivnění boje proti drogám v Územním odboru Přerov

Co se týče doporučení pro Policii ČR, Územní odbor Přerov v boji proti drogové kriminalitě, tak jsou možnosti dosti omezené. Není to boj proti dobru zlu, ale jedná se o boj proti nemocným lidem závislým na drogách. Participant č. 1 uváděl, že si začal vyrábět pervitin, jelikož z drogového prostředí nikoho neznal, ale už byl závislý a pervitin chtěl. Všichni participanti z obou odvětví uváděli, že výroba pervitinu souvisí z jeho užíváním. Je tedy na místě k pachatelům přistupovat jako k nemocným lidem. Nejedná se o pachatele například loupežného přepadení, i když se můžeme setkat i s kombinací drog a násilného chování. Proto trest za tuto nelegální činnost by měl být zaměřen jiným směrem než výkonem trestu, například povinným léčením bez možnosti léčbu předběžně ukončit.

Hranice Územního odboru Přerov nejsou v žádném bodě na hranici se sousední zemí, takže případná hraniční kontrola nepřichází v úvahu. Dozvědět se o prevozu prekursorů do Územního odboru Přerov, je spíše na rozpracování Oddělení obecné kriminality v Přerově než o náhodném záchytu při kontrole. Výroba pervitinu, jak již bylo řečeno, může probíhat skrytě a kdekoliv. Je tedy obtížné do této chvíle s drogovou problematikou bojovat.

Nabízí se efektivnější řešení, a to při získání poznatků, rozpracovat pachatele a využívat operativně pátracích prostředků k získání nových poznatků a důkazních materiálů, které mnohdy pomohou rozkrýt i nelegální trestnou činnost dalších osob. Využívat tyto prostředky i přes náročnou administrativu a zdlouhavé vytěžování, jelikož je to jedna z mála cest, jak se dozvědět pravdu. Výrobci drog často spolupracují s dalšími osobami, které je možno sledovat, zda jezdí například do Polska pro prekursory k výrobě drog a následně tyto osoby zkontrolovat.

ZÁVĚR

Drogová problematika a kriminalita v souvislosti s užíváním a výrobou drog je jedním z hlavních témat současné společnosti. Ve světě se objevují nové problémy, kterým je potřeba čelit a reagovat na ně, ale drogy s člověkem stále zůstávají a je potřeba tento problém nepřetržitě a soustavně řešit. Jelikož se jedná o odvětví, které se inovuje, i přes veškeré zákazy si vždy najde svoji cestu dostat se k člověku, a hlavně člověk si najde cestu za drogou. Ač se jedná o pervitin vyrobený ve městě, kde konkrétní člověk žije, tak i o kokain dovážený z Jižní Ameriky.

Diplomová práce se v teoretické části zabývala historickým vývoje drog až po současnou dobu, ve které žijeme. Drogy jdou s člověkem již tisíce let a stále se vyvíjejí. V dnešní době již nemáme pouze vypěstovanou rostlinu nebo zpracovaný výtažek z rostlin, ale setkáváme se velmi rozšířenou působností syntetických drog vytvořených z chemických látek, které mohou být člověku mnohem nebezpečnější než drogy přírodního původu. Hlavním problémem je, že člověk v podstatě chce užívat drogy, a proto je tento boj proti drogám velmi obtížný. V dnešní digitální době bohužel není problém si nelegální látky zakoupit pomocí internetu, darknetu za využití internetové peněženky a platbou pomocí bitcoinů, což v podstatě velmi ztěžuje práci Policie ČR.

Práce byla zaměřena na zodpovězení pěti výzkumných otázek, čehož bylo docíleno za pomoci polostrukturovaných rozhovorů s participanty z drogové prostředí sídlící v teritoriu Územním odboru Přerov, Police ČR, a participanty z řad Policie ČR sloužící v okolí působnosti Územního odboru Přerov. Pomocí rozhovorů bylo dosaženo výsledku, a tyto byly dále podrobeny SWOT analýze za využití metody brainwritingu, ke zjištění strategie, kterou by se měla police ČR v budoucnosti vydat. Výsledkem SWOT analýzy lze považovat za kladný, jelikož se příslušníci bezpečnostního sboru mohou spolehnout na metody, které znají a již je využívají.

Za pomoci provedeného výzkumu byl zjištěn prostor pro zlepšení práce policejního orgánu, nicméně řešení těchto nedostatků nepřipadá komisařům na oddělení obecné kriminality, ale spíše zákonodárcům, Ministerstvu vnitra nebo Evropskému parlamentu. Jedná se o náročnou administrativní zátěž, nedokonalou úpravu právních norem cizích států, co se týče nedovoleného prodeji prekursorů sloužících k výrobě drog v Polsku a nedostatek příslušníků bezpečnostních sborů provádějící kontroly na hranicích států. Lze se domnívat, že právní normy v ČR jsou nastaveny správně a mezinárodní spolupráce se stále rozšiřuje

a prohlubuje společně s globalizací celého světa, kterou zažíváme, nicméně zpřísnění a kontrola prodeje a převozu prekursorů je určitě na místě, jelikož dle zjištění, nákup a převoz prekursorů potřebných pro nelegální výrobu drog, není pro pachatele tohoto trestného činu žádný problém.

Výzkumná část diplomové práce přinesla neocenitelné zkušenosti, které mohou být využity v rámci výkonu povolání u bezpečnostního sboru, lze předpokládat, že diplomová práce může být přínosem i dalším osobám zabývajícím se drogovou problematikou. Hlavně díky provedeným rozhovorům s participanty z drogového prostředí, jelikož je obtížné do tohoto prostředí proniknout a přimět člověka, dopouštějícího se nelegální výroby drog, poskytnou informace o metodách a způsobu jeho nelegální trestné činnosti. Byly zjištěny postupy nákupu zakázaných prekursorů pro výrobu drog, dále proces převozu zakázaných látek a jeho úskalí. Participanti z drogového prostředí uvedli, z čeho mají obavy při výrobě drog a jakým způsobem se snaží výrobu drog utajit. Ačkoliv se participanti z drogového prostředí v drogovém prostředí pohybují několik roků, stále neví o práci a možnostech policejního orgánu vše a policejní orgány této neznalosti mohou využívat ke shromažďování důkazních materiálů.

Pomocí dosažených výsledků, se příslušníci bezpečnostního sboru mohou zaměřit na doporučení způsobu boje proti drogové kriminalitě konkrétním směrem, kde má Policie ČR silné stránky. Co se týče rozhovorů s participanty z řad bezpečnostního sboru, tak výsledky se značně shodují, lze předpokládat, že v rámci výkonu služby v řadách Policie ČR, svádí každý příslušník, věnující se potírání drogové trestné činnosti, svůj vlastní boj proti pachatelům trestné činnosti, který je pokaždý jiný, a přitom zpravidla stejný.

V diplomové práci byl posouzen stav drogové kriminality v rámci působnosti Územního odboru Přerov, kde bylo zjištěno, že tomuto teritoriu vládne pervitin, marihuana a MDMA. Vyhodnocením provedeného výzkumu byla navrhována opatření k zefektivnění boje proti drogám, byly zhodnoceny očekávané přínosy navržených opatření, a tím byl splněn cíl práce.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ADAMS, Philip, 2012. *Weedology: marihuana: vše o pěstování konopí*. Minderhout: Positive. ISBN 9789076583358.

AMIALCHUK, Aliaksandr A.; BUCKINGHAM, Brooke M.; CAMERON, Shane; TAHTOUH, Mark; SALOUROS, Helen and ALMIRALL, Jose R., 2023. The effect of marijuana use in adolescence on college and graduate degree attainment: a new MDMA precursor. Online. *Drug Testing and Analysis*. Vol. 52, s. 399-404. ISSN 1570677X. Dostupné z: <https://doi:10.1016/j.ehb.2023.101347>. [cit. 2025-04-07].

BERMAN, Steven M.; KUCZENSKI Ronald; MCCracken James T. and LONDON Edythe D., 2009. Potential adverse effects of amphetamine treatment on brain and behavior: a review. *Molecular Psychiatry*. Online. *Nation Library of Medicine*. Vol. 14, no. 2, s. 123-142. ISSN 1359-4184. Dostupné z: <https://doi:10.1038/mp.2008.90>. [cit. 2024-12-13].

BRENZA, Jiří a RŮŽIČKA, Michal, 2012. *"Dokážu to?": pervitin-koncepce školení pro terapii*. Olomouc: P-centrum. ISBN 978-80-905377-0-5.

COLLINS, Michael; DONNELLY, Christopher; CAMERON Shane; TAHTOUH Mark and SALOUROS Helen, 2017. Identification and characterization of N-tert -butoxycarbonyl-MDMA: a new MDMA precursor. *Drug Testing and Analysis*. Online. *Wiley.Analytical Science*. Vol. 9, no. 3, s. 399-404. ISSN 1942-7603. Dostupné z: <https://doi:10.1002/dta.2059>. [cit. 2024-12-13].

ČESKO, 2024. *Úplné znění zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník*. Vydání třinácté. Praha: Armex Publishing. ISBN 978-80-87451-95-3.

ČESKO, 2025. *Trestní předpisy: změny TZ, TR a dalších předpisů k 1.1.2025*. Ostrava: Sagit. ISBN 978-80-7488-662-1.

EUROPEAN UNION DRUGS AGENCY, © 2024. *Cocaine and crack drug profile*. Online. Dostupné z: https://www.euda.europa.eu/publications/drug-profiles/cocaine_en. [cit. 2024-12-13].

EUROPEAN UNION DRUGS AGENCY, © 2024. *Kokain-současná situace v Evropě (European Drug Reports 2024)*. Online. Dostupné z: https://www.euda.europa.eu/publications/european-drug-report/2024/cocaine_en. [cit. 2024-12-13].

EUROPEAN UNION DRUGS AGENCY, © 2024. *Konopí-současná situace v Evropě (European Drug Reports 2024)*. Online. Dostupné z: https://www.euda.europa.eu/publications/european-drug-report/2024/cannabis_en. [cit. 2024-12-13].

EUROPEAN UNION DRUGS AGENCY, © 2024. *MDMA („Ecstasy“) drug profile*. Online. Dostupné z: https://www.euda.europa.eu/publications/drug-profiles/mdma_en [cit. 2024-12-13].

EUROPEAN UNION DRUGS AGENCY, © 2024. *MDMA-současná situace v Evropě (European Drug Reports 2024)*. Online. Dostupné z: https://www.euda.europa.eu/publications/european-drug-report/2024/mdma_en. [cit. 2024-12-13].

EUROPEAN UNION DRUGS AGENCY, © 2024. *Syntetické stimulanty-současná situace v Evropě (European Drug Reports 2024)*. Online. Dostupné z: https://www.euda.europa.eu/publications/european-drug-report/2024/synthetic-stimulants_en. [cit. 2024-12-13].

EUROPEAN UNION DRUGS AGENCY, © 2024. *European Drug Reports 2024: Trends and Developments*. Online. Dostupné z: https://www.euda.europa.eu/publications/european-drug-report/2024_en. [cit. 2024-12-13].

EVROPSKÉ MONITOROVACÍ CENTRUM PRO DROGY A ZÁVISLOST, 2018. *Evropská zpráva o drogách 2018: Trendy a vývoj*. Lucemburk: Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost. ISBN 978-92-9497-327-6.

FISCHER, Slavomil a ŠKODA, Jiří, 2014. *Sociální patologie: závažné sociálně patologické jevy, příčiny, prevence, možnosti řešení*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5046-0.

FRANÇA, Hildegardo S.; ACOSTA Alexander; JAMAL Adeel; ROMAO Wanderson; MULLOOR Jerome and ALMIRALL Jose R., 2020. Experimental and ab initio investigation of the products of reaction from Δ^9 -tetrahydrocannabinol (Δ^9 -THC) and the fast blue BB spot reagent in presumptive drug tests for cannabinoids. Online. Forensic Chemistry. Vol. 17, no. 3, s. 399-404. Dostupné z: <https://doi:10.1016/j.forc.2019.100212> [cit. 2024-12-13].

CHOMYNOVÁ, Pavla; GROHMANNOVÁ, Kateřina; DVOŘÁKOVÁ, Zuzana; ORLÍKOVÁ, Barbora; ČERNÍKOVÁ, Tereza; GALANDÁK, Daniel; FRANKOVÁ, Eva;

- FIDESOVÁ, Hana a VOPRAVIL, Jiří, 2023. *Zpráva o nelegálních drogách v České republice 2023*. Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 978-80-7440-323-1.
- IVERSEN, Leslie, 2008. *Speed, Ecstasy, Ritalin: The Science of Amphetamines*. Oxford University Press. ISBN 978-0-19-853089-3.
- JANÍK, Alojz a DUŠEK, Karel, 1990. *Drogy a společnost*. Praha: Avicenum. ISBN 80-201-0087-3.
- JELÍNEK, Jiří, 2021. *Kriminologie*. Praha: Leges. ISBN 978-80-7502-499-2.
- KALINA, Kamil, 2003. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup*. Praha: Úřad vlády České republiky. ISBN 80-867-3405-6.
- MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY, © 2024. *Protidrogová politika v ČR*. Online. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/volby/clanek/kriminalita-146433.aspx>. [cit. 2024-08-13].
- MIOVSKÝ, Michal, 2008. *Konopí a konopné drogy: adiktologické kompendium*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-0865-2.
- NÁRODNÍ PROTIDROGOVÁ CENTRÁLA SKPV ČR, © 2023. *Národní protidrogová centrála, VÝROČNÍ ZPRÁVA 2023*. Online. Dostupné z: <https://policie.gov.cz/clanek/vyrocní-zpravy-annual-reports-jahresbericht.aspx>. [cit. 2024-12-13].
- NOŽINA, Miroslav a VANĚČEK, Miloš, 2016. *Národní protidrogová centrála 1991-2016*. Praha: Národní protidrogová centrála. ISBN 978-80-270-0640-3.
- NOŽINA, Miroslav, 1997. *Svět drog v Čechách*. Praha: KLP. ISBN 80-85917-36-X.
- PITTS, Elizabeth G.; CURRY, Daniel W.; HAMPSHIRE, Karly N.; et al., 2018. (±)-MDMA and its enantiomers: potential therapeutic advantages of R(-)-MDMA. Online. *Psychopharmacology*. Vol. 235, no. 2, s. 377-392. ISSN 0033-3158. Dostupné z: <https://doi:10.1007/s00213-017-4812-5>. [cit. 2024-12-13].
- POKORNÝ, Vratislav; TELCOVÁ, Jana a TOMKO, Anton, 2002. *Patologické závislosti*. 2. vyd. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky. ISBN 80-865-6802-4.
- POLÁKOVÁ, Petra, © 2008. *Sehnat drogy v Přerově není problém*. Online. In: Přerovský deník. 12.4.2008. Dostupné z: https://prerovsky.denik.cz/zpravy_region/drogy-dostupnost-prerov20080412.html [cit. 2024-12-13].

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY, © 2024. *Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV*. Online. Dostupné z: <https://policie.gov.cz/clanek/narodni-centrala-proti-organizovanemu-zlocinu-skpvc.aspx>. [cit. 2024-12-13].

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY, © 2024. *Národní protidrogová centrála SKPV PČR*. Online. Dostupné z: <https://policie.gov.cz/clanek/vitejte-na-strankach-narodni-protidrogove-centraly-sluzby-kriminalni-policie-a-vysetrovani-policie-ceske-republiky.aspx>. [cit. 2024-12-13].

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY, © 2024. *O Policii ČR*. Online. Dostupné z: <https://policie.gov.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>. [cit. 2024-12-13].

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY, © 2024. *Policie České republiky – KŘP-Olomouckého kraje*. Online. Dostupné z: <https://policie.gov.cz/clanek/o-nas-krajske-reditelstvi-policie-olomouckeho-kraje.aspx>. [cit. 2024-12-13].

RYCHTECKÝ, Antonín a TILINGER, Pavel, 2017. *Životní styl české mládeže: pohybová aktivita, standardy a normy motorické výkonnosti*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-2463-746-4.

SEKRETARIÁT RADY VLÁDY PRO KOORDINACI PROTIDROGOVÉ POLITIKY, 2019. *Akční plán realizace Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2021*. Praha: Úřad vlády České republiky, Sekretariát Rady vlády pro koordinaci protidrogové politiky. ISBN 978-80-7440-247-0.

STEINER, Anna; LURIE, Ira; JAMAL Adeel; ROMAO, Wanderson; MULLOOR, Jerome; a R. ALMIRALL, Jose R., 2021. Applicability of liquid and supercritical fluid chromatographic separation techniques with diode array ultraviolet detection for forensic analysis. Online. *Forensic Chemistry*. Vol. 26, no. 2, s. 377-392. ISSN 24681709. Dostupné z: <https://doi:10.1016/j.forc.2021.100359>. [cit. 2024-12-13].

ŠAFRÁNKOVÁ, Dagmar, 2011. *Pedagogika*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2993-0.

ŠTEFUNKOVÁ, Michaela, 2019. *Možnosti zjišťování míry a struktury sekundární drogové kriminality v podmínkách České republiky*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci. ISBN 978-80-7338-180-6.

TIEFENBACHER, Angelika a MICHŇOVÁ, Iva, 2010. *Trénink paměti: osvědčené tipy, metody a cvičení*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3177-3.

UNODC, 1998. *Svět proti drogám: zvláštní zasedání Valného shromáždění OSN věnované celosvětové problematice drog*. Praha: Inverze. ISBN 80-238-2850-9.

UNODC, 2023. *World Drug Report 2023*. United Nations Publication. ISBN 9789210028233.

VANTUCH, Pavel, 1990. *Drogy a kriminalita*. Brno: Univerzita J. E. Purkyně. ISBN 80-210-0169-0.

VANTUCH, Pavel, 2011. *Trestní zákoník s komentářem: komentář k zákonu č. 40/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů: informace z judikatury: k 1.8.2011*. Česko: ANAG. ISBN 9788072636778.

WAINWRIGHT, Tom, 2016. *Narconomics: How to Run a Drug Cartel*. United states of America: PublicAffairs. ISBN 9781610395847.

ZÁKONY PRO LIDI, © 2025. *Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky*. Online. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273?text=273%2F2008>. [cit. 2025-04-08].

ZEMAN, Petr; ŠTEFUNKOVÁ, Michaela a TRÁVNÍČKOVÁ, Ivana, 2015. *Drogová kriminalita a trestní zákoník*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci. ISBN 978-80-7338-151-6.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Zbytky metamfetaminu v odpadních vodách ve vybraných evropských městech v letech 2022-2023	31
Obrázek 2 Rezidua konopí v odpadních vodách ve vybraných evropských městech v letech 2022-2023	32
Obrázek 3 Zbytky kokainu v odpadních vodách ve vybraných evropských městech v letech 2022-2023	33
Obrázek 4 Rezidua MDMA v odpadních vodách ve vybraných evropských městech v letech 2022-2023	34
Obrázek 5 Chemický vzorec amfetaminu	39
Obrázek 6 Chemický vzorec THC	40
Obrázek 7 Chemický vzorec kokainu	41
Obrázek 8 Chemický vzorec MDMA	42
Obrázek 9 Procentuální vyobrazení názoru na trestní postih.....	71
Obrázek 10 Grafické vyjádření výsledku SWOT analýzy	76

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Participanti výzkumu z drogového prostředí	49
Tabulka 2 Participanti výzkumu z řad Policie ČR.....	49
Tabulka 3: SWOT analýza boje proti drogám	73

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ADHD	attention deficit hyperactivity disorder (porucha pozornosti s hyperaktivitou)
CBD	kanabidiolu
ČR	Česká republika
HHC	hexahydrokanabinol
HIV	Human Immunodeficiency Virus (Virus lidské imunodeficiency)
LSD	dietylamid kyseliny lysergové
MDMA	methylen-dioxy-metamfetamin
OOK	Oddělení obecné kriminality
PČR	Policie České republiky
SKPV	Služba kriminální police a vyšetřování
THC	tetrahydrokanabinoidu
USA	United States of America (Spojené státy americké)

